របៀបប្រើប្រាស់ទំព័របៃតង

ផ្នែកនេះមានផ្តល់ព័តិមានអំពីថ្នាំពេទ្យនៅក្នុងសៀវភៅ ។ បើអ្នកចង់ប្រើថ្នាំបុរាណក្នុងស្រុកភូមិរបស់អ្នក ចូរទៅពិគ្រោះយោបល់ជាមួយគ្រូព្យាបាលថ្នាំបុរាណ ដើម្បីឱ្យគាត់ជួយអ្នកផ្សំថ្នាំបុរាណដែលត្រូវនឹងបញ្ហាជំងឺរបស់អ្នក ។ ថ្នាំបុរាណមានច្រើនប្រភេទ ហើយខុសៗគ្នាពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត ដូច្នេះថ្នាំបុរាណដែលធ្លាប់ប្រើនៅតំបន់មួយ ប្រហែលជាគ្មានលក់ ឬ ប្រហែលជាមិនត្រូវនឹងជំងឺនៅតំបន់ផ្សេងទៀតឡើយ ។

របៀបប្រើថ្នាំដោយសុវត្ថិភាព

ចូរប្រើថ្នាំនៅពេលណាដែលអ្នកត្រូវការវាតែប៉ុណ្ណោះ ។ មនុស្សជាច្រើនតែងយល់ថា កាលណាពួកគេមិនបានទទួលថ្នាំពេទ្យពេលពួកគេកំពុងឈឺ ពួកគេនឹងមិនធូរស្បើយឡើយ ។ ករណីនេះគឺមិនពិតឡើយ ។ បញ្ហាខ្លះដូចជាជំងឺគ្រុនផ្តាសាយ ការព្យាបាលល្អបំផុតគឺយោងតាមពេលវេលានិងការសំរាកឱ្យបានច្រើន ។ បញ្ហាខ្លះទៀតត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងល្អបំផុតដោយហូបម្ហូបអាហារមានជីវជាតិឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងហូបទឹកស្អាត ។ ចូរកុំជឿចំពោះបុគ្គលិកសុខាភិបាលណាដែលតែងតែចង់ឱ្យអ្នកផឹកថ្នាំច្រើនយ៉ាង ហើយប្លែកៗពីគ្នា ។

ចូរប្រើថ្នាំឱ្យពេញរយៈពេលដែលបានកំណត់ឱ្យ ។ ថ្វីបើអ្នកចាប់ដឹងថាខ្លួនឯងបានធូរស្រាលហើយក៏ដោយ ចូរបន្តផឹកថ្នាំឱ្យគ្រប់កំណត់ពេលតាមវេជ្ជបញ្ជា ។ ជួនកាលផឹកថ្នាំតិចជាងកំណត់ វាអាចធ្វើឱ្យជំងឺសើរើឡើងវិញ ។ វាក៏អាចបង្កឱ្យថ្នាំនោះស៊ាំ ដែលមានន័យថាថ្នាំដដែលនោះលែងត្រូវនឹងជំងឺរបស់អ្នក ។

ហាមប្រើថ្នាំពេទ្យលើសកំណត់វេជ្ជបញ្ជា ។ ការប្រើថ្នាំពេទ្យលើសកំណត់វេជ្ជបញ្ជាមិនបានធ្វើឱ្យអ្នកធូរស្រាល ឬ ជាសះស្បើយបានលឿននោះទេ ហើយវាប្រហែលជាធ្វើឱ្យអ្នកឈឺកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង ។

ការយល់ដឹងនិងសំគាល់មើលសញ្ញានៃបញ្ហា ។ ថ្នាំមួយចំនួនអាចធ្វើទុក្ខទោសដល់សុខភាព ឬ បង្កឱ្យប្រតិកម្មថ្នាំ, ពេទ្យនិយមហៅថា **រ៉ែអស្បុងថ្នាំ** ដែលអាចជាគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (ចូរអានទំព័រ 329) ។

ចូរស្វែងយល់ឱ្យជ្រៅជ្រះអំពីថ្នាំពេទ្យ ។ ចូរសុំសួរយោបល់ពីវេជ្ជបណ្ឌិត, បុគ្គលិកសុខាភិបាល ឬ អ្នកលក់ថ្នាំក្នុងឱសថស្ថានអំពីថ្នាំពេទ្យដែលអ្នកត្រូវប្រើ ឬ ថ្នាំដទៃទៀតដែលអ្នកត្រូវការ ។ អ្នកក៏អាចរកឃើញព័តិមានអំពីថ្នាំពេទ្យនានានៅបណ្តាទំព័របៃតងក្នុងសៀវភៅនេះ និងសៀវភៅដែលបានបោះពុម្ពដោយមូលនិធិ**ហេសស្ពើរៀន /** Hesperian Foundation (ដូចជាសៀវភៅ**ទីណាដែលស្ត្រីគ្មានវេជ្ជបណ្ឌិត** ឬ សៀវភៅ**ទីណាដែលគ្មានវេជ្ជបណ្ឌិត**) ។

តាមធម្មតាថ្នាំគ្រាប់សំរាប់លេបតាមមាត់គឺមានសុវត្ថិភាពជាងថ្នាំចាក់ ក្នុងសៀវភៅនេះយើងបានផ្តល់យោបល់ចំពោះថ្នាំដែលលេបតាមមាត់។ ក្នុងករណីដែលអ្នកជំងឺមិនអាចលេបថ្នាំគ្រាប់តាមមាត់បានតែប៉ុណ្ណោះ នោះយើងផ្តល់ព័ត៌មានអំពីថ្នាំដែលត្រូវចាក់។ បើអ្នកត្រូវការថ្នាំចាក់ ចូរទៅជួបនឹងបុគ្គលិកសុខាភិបាល។ ព័ត៌មានស្តីពីវិធីចាក់ថ្នាំដោយសុវត្ថិភាពអាចរកឃើញក្នុងសៀវភៅ **ទីណាដែលស្ត្រីគ្មានវេជ្ជបណ្ឌិត** ពីទំព័រ 542 ដល់ 544។

ការប្រើថ្នាំមួយមុខគឺមានសុវត្ថិភាព ហើយមិនសូវថ្លៃដូចប្រើថ្នាំចំរុះគ្នាច្រើនមុខ ប៉ុន្តែថ្នាំខ្លះ ជាពិសេសចំពោះអ្នកផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ/អេដស៍ គឺប្រើថ្នាំផ្សំចូលគ្នាស្រាប់ (ថ្នាំមួយគ្រាប់ត្រូវបានផ្សំឡើងដោយសារធាតុថ្នាំពីរ-បីយ៉ាង) គឺមានការងាយស្រួលច្រើន។

សំខាន់

- បើអាចទៅរួច ចូរអង្គុយ ឬ ឈរក្នុងពេលលេបថ្នាំ។ នៅពេលផឹកថ្នាំម្តងៗ ចូរព្យាយាមផឹកទឹកឱ្យអស់មួយកែវពេញ។
- បើអ្នកក្អួត ហើយអាចឃើញថ្នាំចេញមកជាមួយកំអួត អ្នកត្រូវផឹកថ្នាំនោះជាថ្មីម្តងទៀត។
- បើអ្នកក្អួតក្នុងអំឡុងពេល 3 ម៉ោងបន្ទាប់ពីផឹកថ្នាំពន្យារកំណើត ចូរផឹកវាមួយគ្រាប់ទៀត ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដថាអ្នកពិតជាគ្មានផ្ទៃពោះ។

ការលេបថ្នាំផ្សេងទៀតជាមួយថ្នាំសំរាប់ភាពពិការរបស់អ្នក

បើអ្នកផឹកថ្នាំទៀងទាត់សំរាប់ពិការភាពរបស់អ្នក វាប្រហែលជាមិនអាចប្រើលាយឡំគ្នាបានល្អជាមួយថ្នាំពេទ្យខ្លះទៀតដែលមានចុះក្នុងបញ្ជីថ្នាំក្នុងសៀវភៅនេះ។ ថ្នាំពេទ្យខ្លះអាចធ្វើឱ្យថ្នាំសំរាប់ភាពពិការរបស់អ្នកលែងមានប្រសិទ្ធភាព ឬ ថ្នាំសំរាប់ភាពពិការរបស់អ្នកអាចប្រែប្រួលទៅតាមឥទ្ធិពលនៃថ្នាំឯទៀត។ ឧទាហរណ៍ បើអ្នកប្រើថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន** (phenytoin) សំរាប់ជំងឺឆ្កួតជ្រូក/ស្កន់ អ្នកមិនគួរប្រើថ្នាំពន្យារកំណើតដែលផ្ទុកអ័រម៉ូន**អេស្ត្រូជែន** និងអ័ម៉ូន**ប្រូជេស្ទីន**ទាំងពីរមុខឡើយ ពីព្រោះបញ្ហាប្រកាច់របស់អ្នកអាចទៅជាធ្ងន់ធ្ងរជាងមុន។ ចូរទៅជួបនិយាយនឹងបុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលមានជំនាញ ឬ អ្នកលក់ថ្នាំក្នុងឱសថស្ថានដើម្បីស្វែងរកឱ្យឃើញថា ថ្នាំដែលអ្នកប្រើជាប្រចាំនោះនឹងមានឥទ្ធិពលប្រឆាំងយ៉ាងណាជាមួយថ្នាំថ្មីមួយទៀតដែលអ្នកត្រូវប្រើ ហើយបើមានមែន តើមានថ្នាំប្រភេទផ្សេងទៀតដែលអ្នកអាចប្រើជំនួសវាដែរទេ?

ជាសំណាងល្អ ថ្នាំដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងសៀវភៅនេះមិនមានឥទ្ធិពលប្រឆាំងគ្រប់មុខឡើយ។ ចំពោះថ្នាំពីរ-បីយ៉ាងដែលមានឥទ្ធិពលប្រឆាំងគ្នានោះ អ្នកអាចរកឃើញព័ត៌មានសំរាប់ថ្នាំនីមួយៗដែលបានចុះក្រោមចំណងជើង "**ការទាក់ទិនជាមួយឥទ្ធិពលថ្នាំពេទ្យឯទៀត**" ដែលមានសញ្ញាសំគាល់ដូចខាងក្រោមនេះនេះ :-

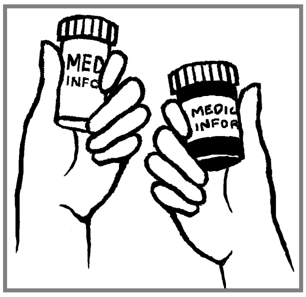

ប្រតិកម្មថ្នាំ (រ៉ែអស្សុងថ្នាំ)

មនុស្សមួយចំនួនប្រតិកម្មនឹងថ្នាំមួយជាក់លាក់ ។ កាលណាថ្នាំពេទ្យបានផ្តល់ឱ្យបុគ្គលម្នាក់ រាងកាយរបស់នាងធ្វើការឆ្លើយតបចំពោះឥទ្ធិពលថ្នាំនោះ (និយមហៅថា **រ៉ែអស្សុងថ្នាំ**) ។ រ៉ែអស្សុងថ្នាំ ប្រហែលជាធ្វើទុក្ខមិនស្រួលក្នុងខ្លួន (ដូចជាឡើងបន្ទាលត្រអាក, រមាស់ស្បែក ឬ ភ្នែក, ហើមមុខ ឬ បបូរមាត់, ដង្ហើមដង្ហក់ដូចកើតហឺត) ឬ វាប្រហែលជាធ្ងន់ធ្ងរនិងអាចជាគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិតនាង (ដូចជាស្បែកមានសភាពស្លេកស្លាំង, ត្រជាក់ ឬ បែកញើស, ខ្សោយ, ជីពចរលោតលឿន ឬ សង្វាក់បេះដូងលោតញាប់, ពិបាកដកដង្ហើម, សំពាធឈាមទាប ឬ ក៏សន្លប់) ។

បើបុគ្គលម្នាក់ប្រតិកម្ម(រ៉ែអស្សុង)ថ្នាំយ៉ាងស្រួចស្រាវមួយរំពេចនោះ នាងត្រូវការការសង្គ្រោះជាបន្ទាន់ពីផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ។ ចូរផ្តល់ថ្នាំ **អេពីនេហ្វ្រីន** (epinephrine) អានទំព័រ 342 ។

ហាមលេបថ្នាំណាដែលអ្នកអាចមានប្រតិកម្មនឹងវា និងហាមប្រើថ្នាំងទៀតចេញពីអំបូរដូចគ្នានេះ ។ ឧទាហរណ៍ ព័ត៌មានស្តីពីអំបូរថ្នាំផ្សេះ ចូរអានពីទំព័រ 330 ដល់ 331 ។

ឈ្មោះថ្នាំពេទ្យ

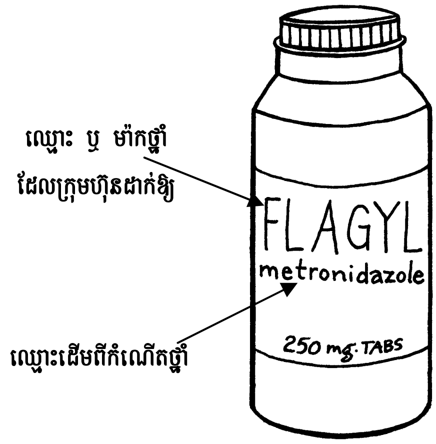

តាមធម្មតាថ្នាំមានឈ្មោះពីរយ៉ាង ។ នៅទូទាំងពិភពលោក ជាទូទៅ**ឈ្មោះដើមពីកំណើតថ្នាំ**គឺដូចគ្នា (ស្តង់ដារវិទ្យាសាស្ត្រទូទាំងពិភពលោកនិយមហៅតាមឈ្មោះដើមពីកំណើតរបស់វា) ។។ ក្រុមហ៊ុនផលិតថ្នាំពេទ្យមួយចំនួនបានផ្តល់ឈ្មោះមួយទៀតដល់ថ្នាំដែលក្រុមហ៊ុនខ្លួនបានផលិតជាម៉ាក/យីហោថ្នាំ ។ ថ្នាំមួយមុខផ្សំពីវត្ថុធាតុដូចគ្នានេះ បានផលិតដោយក្រុមហ៊ុនពីរខុសគ្នានឹងមានឈ្មោះពីរខុសគ្នាដែរ ។ ក្នុងសៀវភៅនេះ យើងប្រើ**ឈ្មោះដើមពីកំណើតថ្នាំ** អ្នកអាចប្រើថ្នាំមួយជំនួសឱ្យថ្នាំមួយទៀត បើ**ឈ្មោះដើមពីកំណើតថ្នាំ**របស់វាដូចគ្នា-នោះអ្នកអាចប្រើថ្នាំម៉ាកណាមួយក៏បានដែរ ។ ម៉ាកថ្នាំមួយចំនួនមានតំលៃថោកជាងម៉ាកថ្នាំមួយចំនួនទៀត ។

តើត្រូវកំណត់ឱ្យថ្នាំពេទ្យចំនួនប៉ុន្មានដល់អ្នកប្រើប្រាស់?

ថ្នាំពេទ្យស្ទើរតែទាំងអស់ ថ្នាំគ្រាប់សំរាប់លេបតាមមាត់, ថ្នាំសំរាប់ស៊ុលចូលរន្ធគូទ ឬ ស៊ុលចូលរន្ធយោនី, និងថ្នាំសំរាប់ចាក់ គឺត្រូវបានវាស់តាមកំណត់ជា **ក្រាម** (g), **មីលីក្រាម** (mg), **មីក្រូក្រាម** (mcg) ឬ **យូនីត** (u) ។

- 1000 មីលីក្រាម = 1 ក្រាម (មួយពាន់**មីលីក្រាម** គឺស្មើគ្នានឹងមួយ**ក្រាម**) ។
- 1 មីលីក្រាម = 0.001 ក្រាម (មួយ**មីលីក្រាម**គឺស្មើគ្នានឹង សូន្យ-ចុច-សូន្យ-សូន្យ-មួយនៃចំនួនថ្នាំមួយ**ក្រាម**) ។

ថ្នាំមួយចំនួន ដូចជាថ្នាំពន្យារកំណើត គឺថ្លឹងទំងន់តាមកំណត់ជា **មីក្រូក្រាម** (mcg) ឬ **យូនីតក្រូក្រាម** (ucg) ។

- 1 យូនីតក្រូក្រាម = 1 មីក្រូក្រាម = 1/1000 មីលីក្រាម = 0.001 ក្រាម ។
- នេះមានន័យថា ថ្នាំចំនួន 1000 មីក្រូក្រាម ស្មើនឹងចំនួនថ្នាំ 1 មីលីក្រាម ។

ថ្នាំសំរាប់ចាក់ប្រហែលជាត្រូវបានវាស់តាមខ្នាតស្តង់ដារ**យូនីត** (U) ឬ ខ្នាតស្តង់ដារយូនីតអន្តរជាតិ (IU) ។

ទ្រង់ទ្រាយរបស់ថ្នាំពេទ្យ

ថ្នាំពេទ្យត្រូវបានផលិតទៅតាមទម្រង់ទ្រង់ទ្រាយខុសៗគ្នា ហើយនៅក្នុងសៀវភៅនេះយើងប្រើរូបភាពដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបដែលគួរផ្តល់ថ្នាំឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ :-

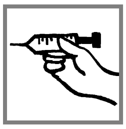

ចូរផ្តល់ថ្នាំចាក់កាលណាយើងបង្ហាញរូបភាពនេះ។

ចូរផ្តល់ថ្នាំគ្រាប់ ឬ ថ្នាំស៊ុលកាលណាយើងបង្ហាញរូបភាពនេះ។

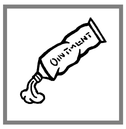

ចូរផ្តល់ថ្នាំប៉ូម៉ាត ឬ ថ្នាំក្រែមកាលណាយើងបង្ហញរូបភាពនេះ។

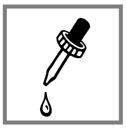

ចូរផ្តល់ថ្នាំបន្តក់កាលណាយើងបង្ហាញរូបភាពនេះ។

ចូរផ្តល់ថ្នាំទឹកស៊ីរ៉ូកាលណាយើងបង្ហាញរូបភាពនេះ។

ជាទូទៅ ការផ្តល់ថ្នាំគ្រាប់សំរាប់លេបតាមមាត់គឺប្រសើរបំផុត ដើម្បីចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព។ ប៉ុន្តែក្នុងស្ថានភាពសង្រ្គោះបន្ទាន់ការប្រើថ្នាំចាក់ប្រហែលជាវិធីល្អជាង ពីព្រោះវាជ្រួតជ្រាបលឿនជាងថ្នាំគ្រាប់។

បំរាម!

រូបភាពទាំងនេះបង្ហាញឡើងជាមួយពាក្យ **បំរាម!** ចំពោះស្ត្រីកំពុងមានផ្ទៃពោះ ឬ ស្ត្រីដែលបំបៅដោះកូនគឺត្រូវការចំណាំវាយ៉ាងពិសេសបំផុត ពីព្រោះថ្នាំមួយចំនួនគ្មានសុវត្ថិភាពចំពោះពួកគាត់និងទារកឡើយ។

ប្រភេទនៃថ្នាំពេទ្យ

នៅក្នុងសៀវភៅនេះមានចុះបញ្ជីថ្នាំពេទ្យពីរ-បីប្រភេទខុសៗគ្នា។ ថ្នាំពេទ្យមួយក្រុម គឺថ្នាំផ្សះត្រូវការពន្យល់ណែនាំតាមក្រុមមួយដាច់ដោយឡែកពីថ្នាំផ្សេងៗទៀត។ ចូរស្វែងយល់ឱ្យបានច្បាស់អំពីថ្នាំផ្សះ (អង់ទីប៊ីយូទិក)។

ថ្នាំផ្សះ (អង់ទីប៊ីយូទិក)

ថ្នាំផ្សះគឺត្រូវប្រើដើម្បីប្រឆាំងនឹងជំងឺដែលបានបង្កដោយបាក់តេរី។ ថ្នាំផ្សះមិនព្យាបាលជំងឺទាំងឡាយណាដែលបានបង្កដោយវីរុសឡើយ ដូចជា ជំងឺគ្រុនផ្តាសាយ, ផ្លើម, ឬ វីរុសហ៊ីវ/អេដស៍។ ថ្នាំផ្សះដែលស្រដៀងគ្នាគឺត្រូវបាននិយាយថា ពួកវាចេញពីអំបូរដូចគ្នា។ ថ្នាំផ្សះចេញពីអំបូរតែមួយ ជារឿយៗអាចប្រើព្យាបាលលើបញ្ហាដូចគ្នាបាន។ ដូច្នេះបើអ្នកមិនអាចរកថ្នាំផ្សះមួយបាន ថ្នាំផ្សះមួយទៀតដែលចេញពីអំបូរដូចគ្នាអាចយកទៅប្រើជំនួសបាន។ បើអ្នកមានប្រតិកម្មចំពោះថ្នាំផ្សះមួយដែលចេញពីអំបូរមួយ អ្នកប្រហែលជាមានប្រតិកម្ម ឬ រ៉ែអស្ស៊ុងចំពោះថ្នាំផ្សះឯទៀតដែលចេញពីអំបូរនោះដែរ ដូច្នេះហាមប្រើថ្នាំផ្សះទាំងឡាយណាដែលចេញពីអំបូរមួយនោះ។

នេះជាបញ្ជីនៃថ្នាំផ្សះមួយចំនួននិងអំបូររបស់ពួកវា :-

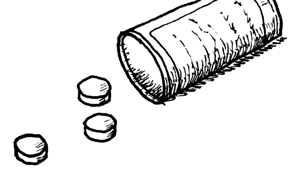

- អំបូរថ្នាំផ្សះប្រភេទ **ប៉េនីស៊ីលីន (Penicillins):-** អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន (amoxicillin), បេនហ្សាទីន ប៉េនីស៊ីលីន (benzathine penicillin), បេនហ្ស៊ីលប៉េនីស៊ីលីន (benzylpenicillin), ឌីក្លូសាកស៊ីលីន (dicloxacillin), ប្រូកាអ៊ីន ប៉េនីស៊ីលីន (procaine penicillin) និងនៅមានឈ្មោះថ្នាំផ្សេងទៀត។
- អំបូរថ្នាំផ្សះប្រភេទ **ម៉ាក្រូលីដ (Macrolides) :-** អាហ្ស៊ីត្រូម៉ីស៊ីន (azithromycin), អេរីត្រូម៉ីស៊ីន (erythromycin), និងនៅមានឈ្មោះថ្នាំផ្សេងទៀត។
- អំបូរថ្នាំផ្សះប្រភេទ **តេត្រាស៊ីគ្លីន (Tetracyclines)** :- ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline)។
- អំបូរថ្នាំផ្សះប្រភេទ **ស៊ុលហ្វាស-Sulfas** (ស៊ុលហ្វូណាមីដ-**sulfonamides**):- ស៊ុលហ្វាមេតូសាហ្សុល- sulfamethoxazole (ជាចំណែកនៃថ្នាំ កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល - part of cotrimoxazole) និងនៅមានឈ្មោះថ្នាំផ្សេងទៀត។

- អំបូរថ្នាំផ្សះប្រភេទ **អាមីណូគ្លីកូសៃ** (aminoglycosides):- ជេនតាមីស៊ីន (gentamicin), ស្រិបតូមីស៊ីន (streptomycin), និងនៅមានឈ្មោះថ្នាំផ្សេងទៀត ។
- អំបូរថ្នាំផ្សះប្រភេទ **សេហ្វាឡូស្ព័រិន** (**cephalosporins**):- សេហ្វិចស៊ីម (cefixime), សេហ្វាលិចស៊ីន (cephalexin), និងនៅមានឈ្មោះថ្នាំផ្សេងទៀត ។

ជារឿយៗថ្នាំផ្សះត្រូវបានប្រើយ៉ាងច្រើនហួសហេតុ ។ ចូរប្រើថ្នាំផ្សះតែពេលចាំបាច់ប៉ុណ្ណោះ និងប្រើវាដោយសុវត្ថិភាព ចូរអានទំព័រ 327

តារាងបញ្ហាសុខភាព

នេះជាតារាងបញ្ជីនៃបញ្ហាសុខភាពបានពិភាក្សាវែកញែកក្នុងសៀវភៅនេះ អាចត្រូវព្យាបាលជាមួយថ្នាំពេទ្យ ។ បញ្ហាជំងឺទាំងឡាយត្រូវបានចុះបញ្ជីទៅតាមលំដាប់អក្សរ**អង់គ្លេស**បង្ហាញនៅគូលោនខាងឆ្វេង ។ គូលោនកណ្តាលគឺលេខនៃទំព័រដែលអ្នកអាចបើកអានអំពីជំងឺនីមួយៗ មុនពេលប្រើថ្នាំពេទ្យណាមួយ ។ គូលោនខាងស្តាំ គឺឈ្មោះថ្នាំពេទ្យដែលអាចប្រើព្យាបាលជំងឺនីមួយៗនៅគូលោនខាងឆ្វេង ។ ដើម្បីរៀនសូត្របន្ថែមទៀតអំពីថ្នាំមួយមុខ ចូរបើកអានត្រង់តារាងថ្នាំពេទ្យចាប់ផ្តើមនៅទំព័រ 333 ។

បើអ្នកមិនច្បាស់ថាត្រូវប្រើថ្នាំណាមួយ ឬ បើថ្នាំពេទ្យដែលអ្នកកំពុងប្រើមើលទៅគ្មានប្រសិទ្ធភាព ចូរទៅពិគ្រោះនឹងបុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលមានជំនាញ ឬ អ្នកលក់ថ្នាំពេទ្យក្នុងឱសថស្ថាន ។ ពួកគេអាចជួយអ្នករកថ្នាំពេទ្យឯទៀតដែលមានប្រសិទ្ធភាពជាងមុន និងមានលក់ក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក ។

បញ្ហាជំងឺ/រោគ **PROBLEM**	អានទំព័រ **SEE PAGE**	មើលឈ្មោះថ្នាំ **SEE MEDICINES**
ប្រតិកម្មថ្នាំយ៉ាងស្រួចស្រាវមួយរំពេច allergic shock (រ៉េអស្យុងថ្នាំខ្លាំងភ្លាមៗ)	329	អេពីនេហ្រ្វីន (epinephrine), ឌិចសាមេតាសូន (dexamethasone).
រលាកសន្លាក់ឆ្អឹង arthritis	279	អាស់ស្ពីរីន (aspirin), អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វែន (ibuprofen).
បាក់តេរីនៅក្នុងរន្ធយោនី bacterial vaginosis	133	មេត្រូនីដាហ្សុល (metronidazole), ក្លាំងដាមីស៊ីន (clindamycin).
ធ្លាក់ឈាមតាមរន្ធយោនីក្រោយសម្រាលកូន bleeding from the vagina after childbirth	247	អែកហ្គូមេទ្រីន (ergometrine)
ទាមឡា Chancroid	164	អាហ្ស៊ីត្រូមីស៊ីន (azithromycin), ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ciprofloxacin), អេរីត្រូមីស៊ីន (erythromycin)
មេរោគក្លាមីដា (រោគប្រមេះទឹកបាយថ្លា) Chlamydia	160	អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន (amoxicillin), អាហ្ស៊ីត្រូមីស៊ីន (azithromycin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), អេរីត្រូមីស៊ីន (erythromycin), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline)
សំពាធឈាមលើសស្រួចស្រាវ dysreflexia	117	លីដូកាអ៊ីន (lidocaine gel - ថ្នាំស្ពឹកប្រភេទលាប), នីហ្វេឌីពីន (nifedipine)
ផែនការពន្យារកំណើតសង្គ្រោះបន្ទាន់ emergency family planning	205, 357	ថ្នាំគ្រាប់ពន្យារកំណើតថាមពលទាប/កំរិតទាប (low-dose birth control pills), ថ្នាំគ្រាប់ការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ (emergency pills)
គ្រុនក្តៅ-រោគបង្កក្រោយសម្រាលកូន fever after childbirth	248	អំពីស៊ីលីន (ampicillin), ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ciprofloxacin), ក្លាំងដាមីស៊ីន (clindamycin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), មេត្រូនីដាហ្សុល (metronidazole)
គ្រុនក្តៅ-រោគបង្កក្នុងពេលកំពុងសម្រាលកូន fever during labor	246	អំពីស៊ីលីន (ampicillin), មេត្រូនីដាហ្សុល (metronidazole), ប្រូកាអ៊ីន ប៉េនីស៊ីលីន (procaine penicillin)
រោគផ្សិត-ក្នុងមាត់ (ជ្រាំង) fungal infection: mouth (thrush)	175, 260	ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល (clotrimazole), នីស្តាទីន (nystatin), ហ្សង់ស្យាន-វីអូឡេ (gentian violet - ទឹកថ្នាំលាប ឬ លាងជំងឺសើរស្បែក ឬ កឿរជ្រាំង)

បញ្ហាជំងឺ PROBLEM	អានទំព័រ SEE PAGE	រកមើលឈ្មោះថ្នាំ SEE MEDICINES
រោគផ្សិត-លើស្បែក fungal infection: skin	111, 260	ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល (clotrimazole), ហ្សង់ស្យាន-វីអូឡេ (gentian violet), មីកូណាហ្សុល (miconazole), នីស្តាទីន (nystatin)
រោគផ្សិត-ក្នុងរន្ធយោនី fungal infection: vagina	111	ហ្សង់ស្យាន-វីអូឡេ (gentian violet), ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល (clotrimazole), មីកូណាហ្សុល (miconazole), នីស្តាទីន (nystatin), ទឹកខ្មេះ (vinegar).
រោគប្រមេះ (រោគប្រមេះទឹកបាយ) gonorrhea	160	សេហ្វិចស៊ីម (cefixime), ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ciprofloxacin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), ន័រផ្លូសាកស៊ីន (norfloxacin).
ដំបៅបង្កពីជំងឺរើម herpes sores	165	អាស៊ីក្លូវីរ (acyclovir).
ការពារទល់ជំងឺឱកាសនិយមសំរាប់អ្នកផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ infection (prevention) for people with HIV	177	កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល (cotrimoxazole).
ការព្យាបាលរោគដែលបង្កនៅក្នុងប្លោកនោម infection (treatment) bladder	105	អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន (amoxicillin), កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល (cotrimoxazole), នីត្រូហ្វូយរ៉ង់តូអ៊ីន (nitrofurantoin).
ការព្យាបាលរោគដែលបង្កនៅក្នុងដោះ infection (treatment) breast	260	ឌីក្លូសាកស៊ីលីន (dicloxacillin), អេរីត្រូមីស៊ីន (erythromycin).
ការព្យាបាលរោគដែលបង្កក្រោយពេលសម្រាលកូន infection (treatment) after childbirth	248	ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ciprofloxacin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), មេត្រូនីដាហ្សុល (metronidazole), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline).
ការព្យាបាលរោគដែលបង្កក្នុងភ្នែក infection (treatment) eye	99	អេរីត្រូម៉ៃស៊ីន ជាប្រូម៉ាតដាក់ភ្នែក (erythromycin eye ointment), តេត្រាស៊ីគ្លីន ជាប៉ូម៉ាតដាក់ភ្នែក (tetracycline eye ointment).
ការព្យាបាលរោគដែលបង្កក្នុងតម្រងនោម infection (treatment) kidney	106	អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន (amoxicillin), សេហ្វិចស៊ីម (cefixime), ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ciprofloxacin), កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល (cotrimoxazole), ន័រផ្លូសាកស៊ីន (norfloxacin)
ការព្យាបាលរោគដែលបង្កលើស្បែក infection (treatment) skin	114	អំពីស៊ីលីន (ampicillin), ឌីក្លូស៊ីស៊ីលីន (dicloxicillin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), ប៉េនីស៊ីលីន (penicillin), អេរីត្រូមីស៊ីន (erythromycin), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline)
ការថែទាំភ្នែកទារកទើបនឹងកើត newborn eye care	99, 343	អេរីត្រូមីស៊ីន ជាប្រូម៉ាតដាក់ភ្នែក (erythromycin eye ointment), តេត្រាស៊ីគ្លីន ជាប៉ូម៉ាតដាក់ភ្នែក (tetracycline eye ointment).
ឈឺចុកចាប់, គ្រុនក្តៅ និង ហើមពីតិចទៅខ្លាំង pain, fever, and swelling mild to moderate	93	អាស់ស្ពីរីន (aspirin), ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល (paracetamol), អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វែន (ibuprofen).
រលាកអាងត្រគាក pelvic inflammatory disease (PID)	161	អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន(amoxicillin), អាហ្ស៊ីត្រូមីស៊ីន(azithromycin), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline), ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ciprofloxacin), ក្លាំងដាមីស៊ីន (clindamycin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), អេរីត្រូមីស៊ីន (erythromycin), មេត្រូនីដាហ្សុល (metronidazole), សេហ្វិចស៊ីម (cefixime)
ការទប់ស្កាត់ជំងឺរលាកសួតសំរាប់អ្នកជំងឺអេដស៍ pneumonia prevention, for people with AIDS	177	កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល (cotrimoxazole)
ដំបៅ, ដំបៅដែលក្លាយ sores, infected	114	ឌីក្លូសាកស៊ីលីន (dicloxacillin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), ប៉េនីស៊ីលីន (penicillin) អេរីត្រូមីស៊ីន (erythromycin), ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ (gentian violet).
ដំបៅ, ដំបៅដែលក្លាយនៅលើប្រដាប់ភេទ sores, infected on the genitals	163	អាហ្ស៊ីត្រូមីស៊ីន (azithromycin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), បេនហ្សាទីន- ប៉េនីស៊ីលីន (benzathine penicillin), ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ciprofloxacin), អេរីត្រូមីស៊ីន (erythromycin), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline).

រោគស្វាយ syphilis	163	បេនហ្សាទីន ប៉េនីស៊ីលីន (benzathine penicillin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), អេរីត្រូម៉ីស៊ីន (erythromycin), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline).
តេតាណូសលើទារកទើបនឹងកើត tetanus in newborn	251	បេនហ្ស៊ីលប៉េនីស៊ីលីន (benzylpenicillin).
ជាតិពុលក្នុងឈាម/ប្រកាច់ (ព្រាយក្រឡាភ្លើង) toxemia/seizures	246	ឌីយ៉ាហ្សេប៉ាម (diazepam).
ទ្រីកូម៉ូណាស៍ (ប្រភេទមួយនៃជំងឺកាមរោគ) trichomonas	159	ក្លាំងដាម៉ីស៊ីន (clindamycin), មេត្រូនីដាហ្សុល (metronidazole).
ឫសដុះលើប្រដាប់ភេទ (ជំងឺសេមាន់) warts on the genitals	165	ប៉ូដូហ្វីលីន (podophyllin), ត្រៃក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត (trichloroacetic acid)
រលាក ឬ ដំបៅស្បូន (រោគបង្កក្នុងស្បូន) womb infection	248	អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន (amoxicillin), អំពីស៊ីលីន (ampicillin), ស៊ីប្រូផ្លុសាកស៊ីន (ciprofloxacin), ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (doxycycline), មេត្រូនីដាហ្សុល (metronidazole), ប៉េនីស៊ីលីន (penicillin), ន័រផ្លុសាកស៊ីន (norfloxacin), ប្រូកាអ៊ីន ប៉េនីស៊ីលីន (procaine penicillin), តេត្រាស៊ីគ្លីន (tetracycline).
ផ្សិតយីស, ជ្រាំង (អំបូរផ្សិតដំបែ) yeast, thrush	111	ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល (clotrimazole), ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ (gentian violet), មីកូណាហ្សុល (miconazole), នីស្តាទីន (nystatin), ទឹកខ្មេះ (vinegar).

តារាងថ្នាំពេទ្យ

ថ្នាំ **អាសេតាមីណូហ្វេន** ឬ **ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល** (អាប៉ាប, ប៉ាណាដុល, តេមប្រា, ទីលីណុល និងថ្នាំឯទៀត)
Acetaminophen or paracetamol (*APAP, Panadol, Tempra, Tylenol,* others)

អាសេតាមីណូហ្វេន ឬ **ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល** ជាម៉ាកឈ្មោះពីរសំរាប់ថ្នាំតែមួយដូចគ្នា ត្រូវបានប្រើបន្ថយការឈឺចាប់ និងគ្រុនក្តៅល្មមៗ ។ ចូរអាន ***ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល*** ត្រង់ទំព័រ 350 ។

ថ្នាំ **អាស៊ីក្លូវីរ (ហ្សូវីរ៉ាក់) = Acyclovir (*Zovirax*)**

បំរាម!

- ថ្នាំ **អាស៊ីក្លូវីរ** ជាថ្នាំសំលាប់វីរុស ប្រើប្រឆាំងជំងឺរើមដែលបង្កឱ្យកើតពងបែកដំឈឺចាប់លើប្រដាប់ភេទនិងរន្ធគូទ, និងក្នុងមាត់ ។
- **សំខាន់ :- អាស៊ីក្លូវីរ** មិនធ្វើឱ្យរើមជាសះស្បើយលែងកើតមកវិញឡើយ ប៉ុន្តែវាជួយបន្ថយមិនឱ្យឈឺចាប់ខ្លាំង និងជួយមិនឱ្យរើមរាលដាល ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ពេលលេបថ្នាំនេះ ជួនកាលវាអាចធ្វើទុក្ខឱ្យឈឺក្បាល, វិលមុខ, ចង្អោរ, និងក្អួត ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 200, 400 ឬ 800 មីលីក្រាម ឬ ជាថ្នាំប៉ូម៉ាតចំណុះ 5% ក្នុងកូនទីបមួយ ។ ថ្នាំគ្រាប់មានប្រសិទ្ធភាព ហើយធម្មតាថោកជាងថ្នាំប៉ូម៉ាត ។ ចូរផឹកទឹកឱ្យច្រើនពេលលេបថ្នាំនេះ ។

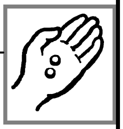

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-** ចំពោះជំងឺរើមលើប្រដាប់ភេទ (អានទំព័រ 165) លេបចំណុះ 200 មីលីក្រាម 5 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ពី 7 ទៅ 10 ថ្ងៃ **ឬ** លាបថ្នាំប៉ូម៉ាត 6 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។ ចូរលាងដៃជាបន្ទាន់ក្រោយពីលាបថ្នាំប៉ូម៉ាតម្តងៗ ។

បំរាម :- ហាមលេបថ្នាំនេះ បើអ្នកមានបញ្ហាតម្រងនោម ។ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះគួរប្រយ័ត្ន ឬ ហាមប្រើថ្នាំនេះ ។

ថ្នាំ **អាដ្រេណាលីន** ឬ **អេពីនេហ្វ្រីន = Adrenaline** or **Epinephrine**

ថ្នាំ **អាដ្រេណាលីន** ឬ **អេពីនេហ្វ្រីន** ជាឈ្មោះពីរសំរាប់ថ្នាំតែមួយ ។ វាត្រូវបានប្រើបន្សាបប្រតិកម្មថ្នាំធ្ងន់ធ្ងរ ឬ រ៉េអស្យុងស្រួចស្រាវមួយរំពេច និងជួយបន្ថយរោគហឺតដែលកំពុងធ្វើទុក្ខខ្លាំង ។ ចូរអាន **អេពីនេព្រីន** ត្រង់ទំព័រ 342 ។

ថ្នាំអាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន (អាម៉ុកស៊ីហ្វារ, អាម៉ុកស៊ីល, ហ៊ីម៉ុក, មេហ្គាម៉ុក, ស៊ូម៉ុកស៊ីល) = **Amoxicillin** (*Amoxifar, Amoxil, Himox, Megamox, Sumoxil*)

- **អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** (Penicillin) ប្រើព្យាបាលជំងឺ/ដំបៅជាច្រើនប្រភេទ។ វាមិនសូវមានប្រយោជន៍ដូចពីមុនទេ ដោយសារតែជំលោះប្រឆាំងនឹងថ្នាំមានឥទ្ធិពលខ្លាំងក្លា។
- **<u>សំខាន់ :-</u>** ថ្នាំ **អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន** ត្រូវលេបជាមួយអាហារ។ បើអ្នកមិនបានធូរស្រាលពីជំងឺក្នុងរវាង 3 ថ្ងៃ ចូរទៅរកផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រឱ្យជួយសង្គ្រោះ។ អ្នកប្រហែលជាត្រូវការថ្នាំផ្សេងខុសពីនេះ។
- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-</u>** រាគ, ឡើងកន្ទួល, ចង្អោរ, ក្អួត។ វាអាចបង្កឱ្យស្ត្រីកើតរោគផ្សិតយីស ឬ កន្ទួលស្បែកលើគូទរបស់ទារក ឬ ក្មេងតូច។
- **<u>ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-</u>** ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 250 និង 500 មីលីក្រាម ។

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-</u>**

⇒ រលាកប្លោកនោម (អានទំព័រ 105), ប្រើចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 3 ថ្ងៃ។

⇒ មេរោគក្លាមីដា, លេបចំណុះ 500មីលីក្រាម, 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ។

⇒ ការប្រើថ្នាំផ្សំលាយគ្នា សំរាប់រោគធ្លាក់សពីរន្ធយោនី, ចូរអានទំព័រ 162។

⇒ រលាកតម្រងនោម (អានទំព័រ 106), លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ។

⇒ រលាកស្បូនក្រោយពីសម្រាលកូន, ប្រើចំណុះ 1 ក្រាម, 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 10 ថ្ងៃ (ប្រើថ្នាំឯទៀតរួមផ្សំផងដែរ, អានទំព័រ 248)។

- **<u>ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-</u>**

⇒ រលាកប្លោកនោម ឬ តម្រងនោម :- ថ្នាំ cefixime, ciprofloxacin, cotrimoxazole, nitrofurantoin, (norfloxacin)។

⇒ រលាកស្បូនក្រោយពីសម្រាលកូន :- ថ្នាំ Ampicillin, ciprofloxacin, doxycycline, metronidazole។

បំរាម :- ហាមប្រើ បើអ្នកមានប្រតិកម្ម(រ៉េអស្យុង)ថ្នាំនៃអំបូរ **ប៉េនីស៊ីលីន**។

ថ្នាំអំពីស៊ីលីន (អំស៊ីល, អំពីស៊ីន, អូមនីប៉េន, ប៉េនព្រីទីន, ប៉ូលីស៊ីលីន) = **Ampicillin** (*Amcil, Ampicin, Omnipen, Penbritin, Polycillin*)

- ថ្នាំ **អំពីស៊ីលីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** (Penicillin) ត្រូវបានប្រើព្យាបាលជំងឺ/ដំបៅជាច្រើនប្រភេទ។ វាមិនសូវមានប្រយោជន៍ដូចពីមុន ដោយសារតែជំលោះប្រឆាំងនឹងថ្នាំមានឥទ្ធិពលខ្លាំងក្លា។
- **<u>សំខាន់ :-</u>** ថ្នាំ **អំពីស៊ីលីន** ត្រូវលេបមុនហូបអាហារ។ បើអ្នកមិនចាប់ធូរស្រាលក្នុងរវាង 3 ថ្ងៃ ទៅរកផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រឱ្យជួយ។ អ្នកប្រហែលជាត្រូវការថ្នាំផ្សេងខុសពីនេះ។
- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-</u>** អាចបង្កធ្វើទុក្ខមិនស្រួលក្នុងពោះ, រាគ និង កន្ទួលលើស្បែក (ឡើងបន្ទាលត្រអាក)។
- **<u>ថ្នាំនេះតែងផលិត:-</u>** ថ្នាំគ្រាប់ ឬ គ្រាប់រាងមូលទ្រវែង, ចំណុះ 250 និង 500មីលីក្រាម។

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-</u>**

⇒ រលាកពេលកំពុងសម្រាលកូន, លេបចំណុះ 2 ក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ពី 7 ទៅ 10ថ្ងៃ។

⇒ រលាកស្បូនពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ, ប្រើចំណុះ 500មីលីក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ទាល់តែអ្នកអាចទៅរកផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រាជួយព្យាបាល។

⇒ រលាកក្រោយពេលសម្រាលកូន (អានទំព័រ 248) ឱ្យអ្នកជំងឺលេបថ្នាំចំណុះ 2 ក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ទាល់តែគ្រុនក្តៅជាដាច់ក្នុងរវាង 48 ម៉ោង។ ចូរឱ្យថ្នាំផ្សះផ្សេងទៀតដល់អ្នកជំងឺផងដែរ។

- **<u>ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-</u>**

⇒ រលាក/ដំបៅស្បូនក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ :- ថ្នាំ metronidazole ។

⇒ រលាក/ដំបៅស្បូនក្រោយពេលសម្រាលកូន : ថ្នាំ amoxicillin, ciprofloxacin, doxycycline ។

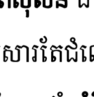

បំរាម :- ហាមប្រើថ្នាំ **អំពីស៊ីលីន** បើអ្នកមានប្រតិកម្ម (រ៉េអស្យុង)ថ្នាំនៃអំបូរ **ប៉េនីស៊ីលីន** ។

ថ្នាំអាស់ស្ពីរីន (អាសេទីលសាលីស៊ីលលីក អាស៊ីត, អេ-អេស-អេ) = **Aspirin (acetylsalicylic acid, ASA)**

ប្រយ័ត្ន!

- ថ្នាំ **អាស់ស្ពីរីន** ធ្វើការប្រឆាំងនឹងរោគហើម, ឈឺចាប់ - រួមទាំងឈឺសន្លាក់ឆ្អឹង និងជំងឺគ្រុនក្តៅ ។
- **សំខាន់ :-** ព្យាយាមលេបថ្នាំ **អាស់ស្ពីរីន** ជាមួយម្ហូបអាហារ ឬ ទឹកដោះគោ ឬ ទឹកមួយកែវធំ ។ **អាស់ស្ពីរីន** ត្រូវបានប្រើដើម្បីជួយបន្ថយការឈឺចាប់សន្លាក់ឆ្អឹងនៃជំងឺរលាកសន្លាក់ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** អាចបង្កធ្វើទុក្ខមិនស្រួលក្នុងពោះ, ឈឺក្នុងក្រពះ ឬ បង្កបញ្ហាធ្លាក់ឈាម ។
- **រោគសញ្ញានៃការប្រើថ្នាំនេះលើសកំណត់ :-** ហ៊ឹងរោទិ៍ក្នុងត្រចៀក, ឈឺក្បាល, វិលមុខ, ច្របូកច្របល់, និងដង្ហើមលឿន ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 300 និង 600 មីលីក្រាម, និងចំណុះផ្សេងៗគ្នា ។

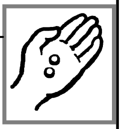

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ឈឺចាប់, ហើម ឬ គ្រុនក្តៅ, លេបចំណុះពី 300 ទៅ 600មីលីក្រាម, ហាមផឹកលើសពី 6 ដង ក្នុងមួយថ្ងៃដែលជាតម្រូវការ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ឈឺចាប់ ឬ គ្រុនក្តៅ :- **ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល** (paracetamol) ។

⇒ ឈឺចាប់, គ្រុនក្តៅ ឬ ហើម :- **អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វែន** (ibuprofen) ។

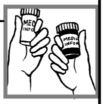

- **ការទាក់ទិនជាមួយឥទ្ធិពលថ្នាំពេទ្យឯទៀតក្នុងពេលប្រើថ្នាំលាយចំរុះគ្នា :-**

⇒ ជាមួយថ្នាំ **វ៉ាល់ប្រូអ៊ីក អាស៊ីត** (valproic acid) :- ឥទ្ធិពលថ្នាំ **វ៉ាល់ប្រូអ៊ីក អាស៊ីត** អាចកើនឡើងខ្ពស់ ។

⇒ ជាមួយថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន** (phenytoin) :- ឥទ្ធិពលថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន** អាចកើនឡើងខ្ពស់ ។

ប្រយ័ត្ន :- ស្ត្រីមិនគួរប្រើថ្នាំ **អាស់ស្ពីរីន** នៅក្នុងរវាង 3 ខែចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ។ បុគ្គលណាដែលកើតដំបៅក្រពះ ឬ មានបញ្ហាធ្លាក់ឈាមមិនគួរប្រើថ្នាំ **អាស់ស្ពីរីន** ឡើយ ។ ហាមប្រើមុនពេលវះកាត់ ។ ហាមប្រើ បើអ្នកបំបៅដោះកូននៅអំឡុងសប្តាហ៍ដំបូងនៃជីវិតទារក ។ ហាមឱ្យថ្នាំនេះដល់កុមារ ។ បើមានហ៊ឹងក្នុងត្រចៀក (រោគសញ្ញាដំបូងនៃការពុលថ្នាំ) ឈប់ប្រើ **អាស់ស្ពីរីន** ទាល់តែសំលេងហ៊ឹងនោះបាត់ទៅវិញ ។ បន្ទាប់មកចាប់ផ្តើមប្រើវាឡើងវិញ ប៉ុន្តែត្រូវប្រើចំណុះទាបជាងមុន ។

ថ្នាំ **អាហ្ស៊ីត្រូម៉ីស៊ីន** (ហ្ស៊ីត្រូម៉ាក) = **Azithromycin (*Zithromax*)**

- **អាហ្ស៊ីត្រូម៉ីស៊ីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ម៉ាក្រូលីដ** (macrolide), ប្រើព្យាបាលជំងឺកាមរោគជាច្រើន ។ វាមានតំលៃថ្លៃ និងជារឿយៗពិបាករកទិញ ប៉ុន្តែវាធ្វើការយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពប្រឆាំងនឹងកាមរោគ កាលដែលថ្នាំផ្សះឯទៀតគ្មានប្រសិទ្ធភាពដូចវា ។
- **សំខាន់ :-** លេបវា**មួយម៉ោងមុន**ពេលហូបអាហារ ឬ **ពីរម៉ោង**ក្រោយពីហូបម្ហូបអាហារ ។ **អាហ្ស៊ីត្រូម៉ីស៊ីន** ជាថ្នាំដ៏វិសេសសំរាប់ព្យាបាលកាមរោគដែលបង្កឱ្យធ្លាក់ស ឬ ដំបៅប្រដាប់ភេទ ។ វាជាការល្អសំរាប់ព្យាបាលកាមរោគ កាលណាថ្នាំឯទៀតគ្មានប្រសិទ្ធភាពចំពោះជំងឺ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** រាគ, ចង្អោរ, ក្អួត, ឈឺចាប់ក្នុងពោះ ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ទ្រវែងចំណុះ 250 មីលីក្រាម ។

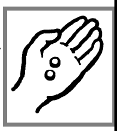

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ មេរោគក្លាមីដា, ជំងឺទាមឡា ឬ រោគរលាកអាងត្រគាត, ចូរលេបចំណុះ **1** ក្រាម តែម្តងដងគត់ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**

⇒ មេរោគក្លាមីដា :- **អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន** (amoxicillin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycycline), **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin), **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline) ។

⇒ ជំងឺទាមឡា :- **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin), **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin) ។

⇒ រោគរលាកអាងត្រគាក :- ចូរអានទំព័រ 162 ។

ប្រយ័ត្ន :- ហាមប្រើ បើអ្នកប្រតិកម្ម (រ៉ៃអស្សុង) ចំពោះថ្នាំ **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** និងថ្នាំផ្សះឯទៀតនៃអំបូរថ្នាំ **ម៉ាក្រូលីដ** ។

ថ្នាំបេនហ្សាទីន ប៉េនីស៊ីលីន (ប៊ីស៊ីលីន អ៊ិល-អេ, ប៉េនណាឌ័រ អ៊ិល-អេ)= **Benzathine penicillin** (***Bicillin L-A, Penadur L-A***)

- **ថ្នាំបេនហ្សាទីន ប៉េនីស៊ីលីន** ជាថ្នាំផ្សះដែលធ្វើសកម្មភាពរយៈពេលវែងនៃអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin) ព្យាបាលរោគស្វាយ, ដំបៅត្រង់ប្រដាប់ភេទ, និងជំងឺដែលបង្កពីមេរោគផ្សេងៗ។
- **សំខាន់ :-** វាជាថ្នាំចាក់ ត្រូវចាក់ចូលសាច់ដុំធំជានិច្ច។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ចំពោះមនុស្សមួយចំនួន :- រមាស់ដុំៗ ឬ កន្ទួលស្បែក។
- **កម្រនឹងកើតឡើង :-** ប្រតិកម្មដ៏គ្រោះថ្នាក់ហៅថា រ៉េអស្សុងយ៉ាងស្រួចស្រាវ។ ក្រោយពីចាក់ថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** ភ្លាម បើអ្នកជំងឺមានអាការៈស្លេកស្លាំងមួយរំពេច (បែកញើសត្រជាក់), ខ្សោយ, សម្ពាធលេះដូងកន្ទ្រាក់ ឬ លោតញាប់ខ្លាំង, ពិបាកដកដង្ហើម, សន្លប់បាត់ស្មារតី។ ត្រូវចាក់ថ្នាំ **អេពីនេហ្វ្រីន** (Epinephrine) ភ្លាមតែម្តងឱ្យអ្នកជំងឺ, អានទំព័រ 342។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំម្សៅនិងមានអង្គធាតុរាវលាយចាក់ឱ្យអ្នកជំងឺ ក៏រិត 1.2 ឬ 2.4 លានយូនីត, ចំណុះ 5 មីលីលីត្រក្នុងកូនដបនីមួយៗ។

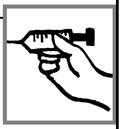

- **វិធីប្រើថ្នាំចំពោះសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគស្វាយ បើមានដំបៅ, ចាក់តែម្តងគត់ ក៏រិត 2.4 លានយូនីត ចូលក្នុងសាច់ដុំធំ។ បើបានធ្វើតេស្តឈាម ឬ ដំបៅនោះបានបាត់ទៅវិញ, ត្រូវចាក់ថ្នាំមួយអាទិត្យម្តងៗ ឱ្យបាន 3 អាទិត្យជាប់គ្នា។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគស្វាយ :- **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycycline), **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline), **អេរ៉ីត្រូមីស៊ីន** (erythromycin) ។

បំរាម :- កាលណាចាក់ថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន**, អ្នកត្រូវតែមានថ្នាំ **អេពីនេហ្វ្រីន** ស្តុកទុកក្បែរខ្លួន។ ចូរសំគាល់មើលរោគសញ្ញាប្រតិកម្មថ្នាំ និងរ៉េអស្សុងស្រួចស្រាវ ដែលវាអាចចាប់ផ្តើមក្នុងរវាង 30 នាទី។

ថ្នាំ **បេនហ្ស៊ីលប៉េនីស៊ីលីន (សេលីនិច, ហាយ-ដូ-ប៉េន, ប៉េនីស៊ីលីន ជី ប៉ូតាស្យូម ឬ សូដ្យូម)**
Benzylpenicillin (*Celinex, Hi-Do-Pen*, penicillin G potassium or sodium)

- ថ្នាំ **បេនហ្ស៊ីលប៉េនីស៊ីលីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin) ប្រើព្យាបាលជំងឺ/ដំបៅធ្ងន់ធ្ងរជាច្រើន។
- **សំខាន់ :-** ចូរត្រៀមជានិច្ចដើម្បីព្យាបាលករណីប្រតិកម្មថ្នាំ (អានទំព័ 329)។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ចំពោះស្ត្រីអាចបង្កឱ្យកើតរោគផ្សិតយីស ឬ កុមារអាចឡើងរោលកន្ទួលស្បែកដូច ទឹកនោមរោល។
- **ជារឿយៗថ្នាំតែងផលិតជា :-** ថ្នាំម្សៅនិងមានអង្គធាតុរាវសំរាប់លាយចាក់នៃក៏រិត 1 ឬ 5 លានយូនីត ក្នុងកូនដបនីមួយៗ។

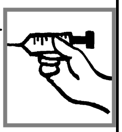

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ជំងឺតេតាណូសក្នុងទារកទើបនឹងកើត ត្រូវចាក់ចូលសាច់ដុំតែម្តងគត់ គឺវាស់ចំណុះថ្នាំទៅតាមទំងន់ទារក ក៏រិត 100, 000 យូនីត គឺស្មើទំងន់ទារកមួយគីឡូក្រាម ហើយយកទារកទៅកន្លែកវេជ្ជសាស្ត្រឱ្យជួយព្យាបាល។

បំរាម :- សំគាល់មើលរោគសញ្ញាប្រតិកម្មថ្នាំ និងសញ្ញានៃប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរភ្លាមៗ។ ហាមផ្តល់ថ្នាំនៃអំបូរ **ប៉េនីស៊ីលីន** ឱ្យអ្នកជំងឺណាដែលប្រតិកម្មនឹងវា។

ថ្នាំ **សេហ្វិចស៊ីម (ស៊ូប្រាក្ស) = Cefixime (*Suprax*)**

- **សេហ្វិចស៊ីម** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **សេហ្វាឡូស្ព័រីន** (cephalosporin) ប្រើព្យាបាលរោគជាច្រើនរួមមាន រោគប្រមេះ, រលាកអាងត្រគាក និង រលាកតម្រងនោម ។
- **សំខាន់ :-** ចូរសំគាល់មើលរោគសញ្ញាប្រតិកម្ម (រ៉េអស្សុង) ថ្នាំ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ធ្វើទុក្ខមិនស្រួលក្នុងពោះ, រាគអាចម៍, ឈឺក្បាល ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 200 **ឬ** 400 មីលីក្រាម **ឬ** ថ្នាំទឹកមានកំរិត 100 មីលីក្រាម ក្នុងកូនដបទីមួយៗនៃចំណុះ 5 មីលីលីត្រ

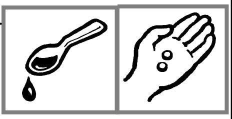

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ ប្រមេះ, លេបចំណុះ 400មីលីក្រាម, តែម្តងគត់ ។
  - ⇒ ការប្រើថ្នាំលាយចំរុះគ្នាដើម្បីព្យាបាលរោគធ្លាក់សពីរន្ធយោនី ឬ រលាកអាងត្រគាក, អានទំព័រ 162 ។
  - ⇒ រលាកតម្រងនោម លេបចំណុះ 500មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 10 ថ្ងៃ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ ប្រមេះ :- **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycycline), **ន័រផ្លូសាកស៊ីន** (norfloxacin) ។
  - ⇒ រលាកតម្រងនោម :- **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន**(ciprofloxacin), **កូទ្រីម៉ុសាហ្សុល** (cotrimoxazole) ។

បំរាម :- ចំពោះបុគ្គលមានបញ្ហាថ្លើមគួរត្រូវប្រយ័ត្នពេលកំពុងប្រើថ្នាំ **សេហ្វិចស៊ីម** ។ ហាមប្រើ បើអ្នកប្រតិកម្មចំពោះថ្នាំផ្សះនៃអំបូរ **សេហ្វាឡូស្ព័រីន** ។

បំរាម!

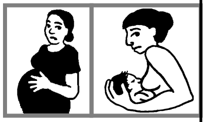

ថ្នាំស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន (ស៊ីឡូសាន, ស៊ីប្រូ, ស៊ីប្រូបេយ៍) = **Ciprofloxacin (*Ciloxan, Cipro, Ciprobay*)**

- ថ្នាំ **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** ជាថ្នាំផ្សះខ្លាំងមួយនៃអំបូរថ្នាំ **គីនណូឡូន** (quinolone) ប្រើព្យាបាលរោគស្បែក និងរលាកតម្រងនោម, និងកាមរោគខ្លះទៀតដូចជា ប្រមេះ, ទាមឡា, និងរលាកអាងត្រគាត ។
- **សំខាន់ :-** ចូរហូបទឹកឱ្យច្រើន ។ អ្នកអាចហូបអាហារពេលកំពុងប្រើថ្នាំ **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន**, តែត្រូវតែចៀសវាងហូបចំណីអាហារផលិតពីជាតិទឹកដោះគោ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ចង្អោរ, រាគ, ក្អួត, ឈឺក្បាល ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 250, 500 **ឬ** 750 មីលីក្រាម ។

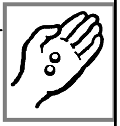

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ ប្រមេះ, លេបចំណុះ 500មីលីក្រាម, តែម្តងគត់ ។ (បើប្រើថ្នាំលាយចំរុះគ្នាព្យាបាលរោគធ្លាក់សពីរន្ធយោនី អានទំព័រ 162) ។
  - ⇒ ទាមឡា, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 3 ថ្ងៃ ។
  - ⇒ រលាកអាងត្រគាត, អានទំព័រ 162 ។
  - ⇒ ជំងឺ/ជំងឺចៅក្រោយពីសម្រាលកូន, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។
  - ⇒ រលាកតម្រងនោម, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 10 ថ្ងៃ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ រោគប្រមេះ :- លេបថ្នាំ **សេហ្វិចស៊ីម** (cefixime) ។
  - ⇒ ជំងឺទាមឡា :- លេបថ្នាំ **អាហ្ស៊ីត្រូម៉ីស៊ីន** (azithromycin), **អេរ៊ីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin) ។
  - ⇒ រោគរលាកតម្រងនោម :- លេបថ្នាំ **សេហ្វិចស៊ីម** (cefixime), **កូទ្រីម៉ុសាហ្សុល** (cotrimoxazole) ។

បំរាម :- ថ្នាំនេះប្រតិកម្មនឹងជាតិកាហ្វេអ៊ីន (កាហ្វេ, សុកូឡា, ភេសជ្ជៈជាតិហ្គាស) ។ ថ្នាំនេះធ្វើឱ្យឥទ្ធិពលកាហ្វេអ៊ីនឡើងខ្លាំង ហាមប្រើថ្នាំនេះជាមួយអាហារជាតិទឹកដោះគោ ។ ស្ត្រីមានគភ៌, ស្ត្រីបំបៅដោះកូន ឬ អាយុក្រោម 16 ឆ្នាំ ហាមប្រើថ្នាំនេះ ។

ថ្នាំ **ក្លាំងដាម៉ីស៊ីន (គ្លីអូស៊ីន, ដាឡាស៊ីន) = Clindamycin (*Cleocin, Dalasin*)**

បំរាម!

- **ក្លាំងដាម៉ីស៊ីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ឡាំងកូសាមីដ** (lincosamide) ប្រើព្យាបាលរោគនៃរន្ធយោនី, អាងត្រគាក, និងស្បែក ។
- **សំខាន់ :-** ការប្រើថ្នាំនេះជាមួយថ្នាំ **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** ឬ ថ្នាំ **ក្លរ៉ាំមហ្វេនីកុល** អាចធ្វើឱ្យថ្នាំទាំងពីរមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាព ។
  បើអ្នកមានឈាមរដូវនៅអំឡុងពេលប្រើថ្នាំក្រែមនេះ ហាមប្រើសំឡីអនាម័យមូលទ្រវែងដែលរុកចូលក្នុងរន្ធយោនី ពីព្រោះជាតិថ្នាំក្រែមជ្រៀបចូលសំឡីអនាម័យ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ចង្អោរ, ក្អួត, និងរាគ អាចកើតឡើងពីរ-បីសប្តាហ៍ក្នុងពេលកំពុងប្រើថ្នាំនេះ ។ បើថ្នាំ **ក្លាំងដាម៉ីស៊ីន** ធ្វើឱ្យអ្នកកើតកន្ទួលរមាស់ស្បែក ឈប់ប្រើវា ហើយទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាលរបស់អ្នក ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់រាងមូលទ្រវែងចំណុះពី 25, 75 ឬ 150 និង 300 មីលីក្រាម ។ ឬ ជាថ្នាំក្រែមចំណុះ 2% ក្នុងកូនទីបតូចមួយ ។

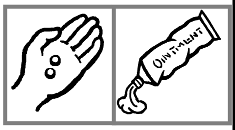

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ បាក់តេរីក្នុងរន្ធយោនី, លេបចំណុះ 300 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។ ឬ
    ស៊ុលថ្នាំក្រែមចំណុះ 5% ចូលឱ្យជ្រៅក្នុងរន្ធយោនីរៀងរាល់យប់ ពេលចូលដេកឱ្យបាន 7 យប់ ។
  - ⇒ ទ្រីកូម៉ូណាស លេបចំណុះ 300 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។
  - ⇒ ការប្រើថ្នាំលាយចំរុះគ្នាដើម្បីព្យាបាលរោគធ្លាក់សពីរន្ធយោនី ឬ រលាកអាងត្រគាក, អានទំព័រ 162 ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ បាក់តេរីក្នុងរន្ធយោនី :- ថ្នាំ **មេត្រូនីដាហ្សុល** (metronidazole) ។

បំរាម :- ការប្រើថ្នាំនេះលើសពី 30 ថ្ងៃ អាចឈានទៅកើតរោគជ្រាំង និងរោគផ្សិតយីស ហើយវាអាចបង្កទុក្ខទោសដល់អ្នកដែលមានបញ្ហាតម្រងនោម ឬ បញ្ហាថ្លើម ។ ថ្នាំក្រែមសំរាប់ដាក់ចូលរន្ធយោនីអាចធ្វើឱ្យផុយស្រោមអនាម័យដល់ទៅ 3 ថ្ងៃ ក្រោយពីប្រើក្រែមនោះ បើអ្នកបំបៅដោះកូន ហើយថ្នាំនេះធ្វើឱ្យកូនតូចរាគអាចម៍ ចូរឈប់ប្រើវា ។

ថ្នាំ **ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល (ខននេស្តេន, ហ្គីណេ-ឡូទ្រីមីន, ម៉ីសេឡិច) = Clotrimazole (*Canesten, Gyne-Lotrimin, Mycelex*)**

- **ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល** ជាថ្នាំប្រឆាំងរោគផ្សិត ប្រើព្យាបាលរោគផ្សិតយីស និងរោគផ្សិតឯទៀតកើតក្នុងរន្ធយោនី, មាត់, និងលើស្បែក ។
- **សំខាន់ :-** ចៀសវាងរួមភេទឱ្យបាន 3 ថ្ងៃ ក្រោយពីប្រើថ្នាំ **ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល** សំរាប់រោគក្នុងរន្ធយោនី ។ វាអាចធ្វើផុយស្រោមអនាម័យ និងស្រោមអនាម័យរាងដូចត្រឡោក ។ អ្នកត្រូវប្រយ័ត្នកុំឱ្យថ្នាំនេះចូលភ្នែក និងឈប់ប្រើថ្នាំ **ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល** បើវាធ្វើអ្នកមានអាការៈរោលរលាក ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** រោលរលាកក្រហាយ, ធ្វើទុក្ខមិនស្រួលពោះ [ជាមួយថ្នាំ **ឡូហ្ស៊ិរង** (lozenges)] ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំក្រែម, ចំណុះពី 1%, 2%, 10% ។ ស៊ុលចំណុះ 100 មីលីក្រាម, 200 មីលីក្រាម, និង 500មីលីក្រាម ។
  ស៊ុលថ្នាំ **ឡូហ្ស៊ិរង** ចំណុះ 10 មីលីក្រាម ។

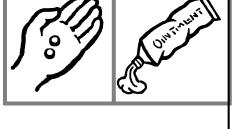

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ ផ្សិតយីសនៃរន្ធយោនី :-
    - ♦ ស៊ុលថ្នាំក្រែមចំណុះ 100មីលីក្រាម ឬ 1 % :- ស៊ុលមួយបំពង់ ឬ ចំណុះ 5 ក្រាម ចូលឱ្យជ្រៅក្នុងរន្ធយោនីរាល់ៗយប់ឱ្យបាន 7 យប់ ។
    - ♦ ស៊ុលថ្នាំក្រែមចំណុះ 200 មីលីក្រាម ឬ 2% :- ស៊ុលមួយបំពង់ ឬ ចំណុះ 5 ក្រាម ចូលឱ្យជ្រៅក្នុងរន្ធយោនីរាល់ៗយប់ឱ្យបាន 3 យប់ ។
    - ♦ ផ្សិតយីសនៃមាត់ (ជ្រាំង) :- ចូរបៀមថ្នាំ **ឡូហ្ស៊ិរង**, ម្តងមួយគ្រាប់, 5 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 14 ថ្ងៃ ។ ចូរបៀមជញ្ជក់ថ្នាំ **ឡូហ្ស៊ិរង** ក្នុងមាត់, ហាមទំពារ ឬ លេបវាទាំងមូល ។
    - ♦ រោគលើស្បែក :- លាបថ្នាំក្រែមតិចៗលើកន្លែងដែលស្បែកកើតជំងឺឱ្យបាន 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ ពី 2 ទៅ 8 អាទិត្យ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ ថ្នាំទឹកពណ៌ស្វាយ **ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ** (Gentian violet), ថ្នាំ **នីស្តាទីន** (nystatin), ថ្នាំ **មីកុនហ្សាអុល** (miconzaole) ។

ថ្នាំកូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល (ទ្រីមេតូព្រីម + សុលហ្វាមេតូសាហ្សុល) [អាហ្សូហ្គានតាណុល, បាក់ទ្រីម, កុបទីន, ហ្គានតាណុល, ប៉ូឡូហ្គ្រីម, សេបត្រា, សុលហ្វាទ្រីម, ធីអ៊ីមភី/អេសអ៊ីមអិច, ទ្រីមប៉ិច, និងថ្នាំផ្សេងទៀត]

Cotrimoxazole (trimethoprim + sulfamethoxazole) [*AzoGantanol, Bactrim, Coptin, Gantanol, Pologrim, Septra, Sulfatrim, TMP/SMX, Trimpex,* others]

បំរាម!

- ថ្នាំ **កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល** ជាថ្នាំផ្សះពីរមុខដែលបានផ្សំចូលគ្នាស្រាប់ (មួយមុខពីអំបូរថ្នាំ **សុលហ្វា** (sulfa)) ប្រើព្យាបាលជំងឺរលាកប្លោកនោម និងរលាកតម្រងនោម, ធ្លាក់សពីរន្ធយោនីដែលបង្កពីរោគប្រមេះ និងជំងឺទាមឡា ។ វាក៏ជួយទប់ស្កាត់មិនឱ្យអ្នកជំងឺរាគអាចម៍ និងរលាកសួត និងរួមទាំងជំងឺឯទៀតសំរាប់អ្នកផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ ។
- **សំខាន់ :-** ចូរផឹកទឹកឱ្យច្រើន នៅរយៈពេលកំពុងផឹកថ្នាំនេះ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ឈប់ប្រើ បើវាបង្កប្រតិកម្មដូចជារមាស់ ឬ កន្ទួលស្បែក ។ វាក៏អាចបង្កអាការៈចង្អោរ និងក្អួត ។ រោគសញ្ញានៃការប្រើថ្នាំលើសកំណត់គឺ ចង្អោរ, ក្អួត, រាគ, ច្របូកច្របល់ និងបែកញើស ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 120 មីលីក្រាម (**សុលហ្វាមេតូសាហ្សុល** 100 មីលីក្រាម+ **ទ្រីមេតូព្រីម** 20 មីលីក្រាម) ។
ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 480 មីលីក្រាម (**សុលហ្វាមេតូសាហ្សុល** 400 មីលីក្រាម + **ទ្រីមេតូព្រីម** 80 មីលីក្រាម) -ហៅថា "ថាមពលទោល" ។
ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 960 មីលីក្រាម (**ទ្រីមេតូព្រីម** 160 មីលីក្រាម + **សុលហ្វាមេតូសាហ្សុល** 800 មីលីក្រាម) -ហៅថា "ថាមពលទ្វេដង" ។
ថ្នាំទឹកចំណុះ 240 មីលីក្រាម (**ទ្រីមេតូព្រីម** 40 មីលីក្រាម + **សុលហ្វាមេតូសាហ្សុល** 200 មីលីក្រាម-ក្នុងកូនដបទីមួយៗចំណុះ 5 មីលីលីត្រ ។

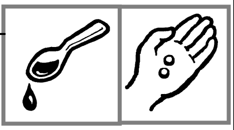

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រលាកប្លោកនោម លេបចំណុះ 480 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃសំរាប់ 3 ថ្ងៃ ។

⇒ រលាកតម្រងនោម លេបម្តង 2 គ្រាប់នៃចំណុះ 480 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃសំរាប់ 10 ថ្ងៃ ។

⇒ ការទប់ស្កាត់ជំងឺរលាកសួតនិងរាគអាចម៍ចំពោះអ្នកផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ លេបម្តង 2 គ្រាប់នៃចំណុះ 480 មីលីក្រាម រៀងរាល់ថ្ងៃ ។

⇒ រាគមូលជាឈាមសំរាប់អ្នកជំងឺអេដស៍ លេបម្តង 2 គ្រាប់នៃចំណុះ 480 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃសំរាប់ 10 ថ្ងៃ ។

⇒ រលាកសួតចំពោះអ្នកជំងឺអេដស៍ លេបម្តង 4 គ្រាប់នៃចំណុះ 480មីលីក្រាម, 1 ថ្ងៃ 3 ដងសំរាប់ 21 ថ្ងៃ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រលាកប្លោកនោមនិងរលាកតម្រងនោម :- **សេហ្វីចស៊ីម** (cefixime), **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin), **នីត្រូហ្វុយរ៉ង់តូអ៊ីន** (nitrofurantoin) ។

⇒ រាគអាចម៍ចំពោះអ្នកជំងឺអេដស៍ :- **ន័រផ្លូសាកស៊ីន** (norfloxacin), **មេត្រូនីដាហ្សុល** (metronidazole) ។

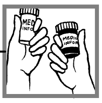

- **ការទាក់ទិនជាមួយឥទ្ធិពលថ្នាំពេទ្យឯទៀត :-**

⇒ ជាមួយថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន** (phenytoin) :- ក៏រិតថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន** អាចឡើងខ្ពស់និងធ្វើទុក្ខខ្លាំង ដែលបង្កឱ្យអ្នកជំងឺពិបាកទប់ចលនារាងកាយ (ញ័រញ៉ូរខ្លាំង) ឬ ចលនាភ្នែក (ភ្នែកវិលក្រលើតក្រលាប់) និងច្របូកច្របល់ ។

⇒ ជាមួយថ្នាំ **ដាបសុន** (dapsone):- ក៏រិតថ្នាំ **ទ្រីមេតូពីន** (trimethopin) អាចឡើងខ្ពស់ និងកើនការរងគ្រោះនៃជំងឺស្លេកស្លាំង ។

បំរាម :- ស្ត្រីដែលស្ថិតក្នុង 3 ខែចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ហាមប្រើថ្នាំនេះ ។ ហាមប្រើថ្នាំ **កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល** បើអ្នកប្រតិកម្មចំពោះអំបូរថ្នាំផ្សះ **សុលហ្វា** ។

ថ្នាំ **ឌីយ៉ាហ្សេប៉ាម (អានស៊ីយ៉ូនីល, កមប៉ុស, វ៉ាល់លីយ៉ូម)** = **Diazepam (*Anxionil, Calmpose, Valium*)**

ហាម!

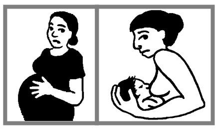

- **ឌីយ៉ាហ្សេប៉ាម** ជាថ្នាំរំងាប់ចិត្ត និងជួយទប់ស្កាត់បញ្ហាប្រកាច់ ។ វាក៏ជួយឱ្យជំងឺថប់បារម្ភបានធូរស្រាល ហើយជួយឱ្យអ្នកជំងឺដេកលក់ស្រួល ។
- **សំខាន់ :-** **ឌីយ៉ាហ្សេប៉ាម** ជាថ្នាំដែលធ្វើឱ្យអ្នកប្រើញៀន ។ ហាមប្រើរួមគ្នាជាមួយថ្នាំឯទៀតដែលធ្វើឱ្យអ្នកងងុយដេក, ល្ងិតល្ងៃ, ជាពិសេសជាតិស្រវឹង ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ (រោគសញ្ញាប្រើច្រើនហួសកំណត់) :-** ងងុយដេកល្ងិតល្ងៃខ្លាំង, បាត់បង់ការទប់ជំហរខ្លួន, ច្របូកច្របល់ ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 5 ទៅ 10 មីលីក្រាម, ឬ ជាថ្នាំទឹកសំរាប់ចាក់ (បាញ់ចូលរន្ធគូទ, ប្រើស៊ីរ៉ាំងគ្មានម្ជុល) ចំណុះ 5 មីលីក្រាម ក្នុងកូនដបចំណុះ 1 មីលីលីត្រ, ឬ 10 មីលីក្រាមក្នុងកូនដបចំណុះ 2 មីលីលីត្រ ។

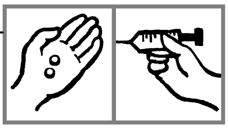

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

  ⇒ បើស្ត្រីប្រកាច់ក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ ត្រូវបាញ់ថ្នាំទឹក **ឌីយ៉ាហ្សេប៉ាម** ចូលរន្ធគូទចំណុះ 20 មីលីក្រាម, **ប្រើស៊ីរ៉ាំងគ្មានម្ជុល** ។ បើត្រូវការ, 10 នាទីក្រោយមក ចូរបាញ់ចូលរន្ធគូទម្តងទៀត, ប្រើចំណុះ 15 មីលីក្រាម ក្រោយពីប្រកាច់រួចហើយ ។

ហាម :- ការប្រើថ្នាំ **ឌីយ៉ាហ្សេប៉ាម** ញឹកញាប់ ឬ ប្រើចំណុះច្រើនលើសកំណត់ក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះអាចបណ្តាលឱ្យទារកកើតមកខូចទ្រង់ទ្រាយពីកំណើត ។ ថ្នាំនេះជ្រាបតាមទឹកដោះម្តាយផងដែរ ដូច្នេះស្ត្រីដែលបំបៅដោះកូនគួរតែចៀសវាងប្រើថ្នាំនេះ លើកលែងតែករណីសង្គ្រោះបន្ទាន់ប៉ុណ្ណោះ ។

ថ្នាំ **ឌីក្លូសាកស៊ីលីន** = **Dicloxacillin**

- **ឌីក្លូសាកស៊ីលីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin) ប្រើព្យាបាលជំងឺដោះ និងស្បែក ។
- **សំខាន់ :-** បើអ្នកប្រើថ្នាំនេះ ចូរត្រៀមព្យាបាលចំពោះបញ្ហាប្រតិកម្ម/រ៉េអស្យុងថ្នាំ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ចង្អោរ, ក្អួត, រាគ ។ ចំពោះស្ត្រីអាចកើតផ្សិតយីស ឬ ទារក/ក្មេងតូចអាចឡើងកន្ទួលរមាស់លើស្បែកគូទ ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ថ្នាំគ្រាប់រាងមូលទ្រវែង, ចំណុះពី 125 ទៅ 250 និង 500 មីលីក្រាម, ឬ ជាថ្នាំទឹកចំណុះ 62.5 មីលីក្រាម ក្នុងកូនដបចំណុះ 5 មីលីលីត្រ ។

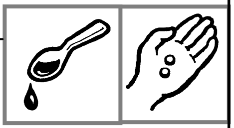

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

  ⇒ ដោះ ឬ ស្បែក, ចូរលេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ, ពី 7 ទៅ 10 ថ្ងៃ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-** ថ្នាំ **សេហ្វាឡេស៊ីន** (cephalexin), **អេរីត្រូម៉ៃស៊ីន** (erythromycin), **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin) ។

ហាម :- ហាមប្រើថ្នាំ **ឌីក្លូសាកស៊ីលីន** បើអ្នកប្រតិកម្ម/រ៉េអស្យុងនឹងថ្នាំអំបូរ **ប៉េនីស៊ីលីន** ។

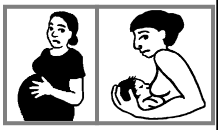

ថ្នាំ **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន (ប៊ីអូកូលីន, ដូរីក្ស, ម៉ូណូដុក, វីប្រាម៉ីស៊ីន, វីប្រា-តាប្ស)**
Doxycycline (*Biocolyn, Doryx, Monodox, Vibramycin, Vibra-Tabs*)

- **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline) ប្រើព្យាបាលជំងឺ/ដំបៅជាច្រើនរួមមាន ជំងឺកាមរោគ, អាងត្រគាក និង ស្បែក ។
- **សំខាន់ :-** ហាមលេបជាមួយទឹកដោះគោ, ផលិតផលជាតិទឹកដោះគោ ឬ ថ្នាំក្រពះ**អានតាស៊ីដ** (antacids) ។ ហាមលេបមុនពេលទំលាក់ខ្លួនដេក ។ ចូរអង្គុយលេបថ្នាំជាមួយទឹកឱ្យច្រើនដើម្បីការពារបញ្ហារោលក្រហាយ ពីព្រោះថ្នាំនេះអាចបង្កបញ្ហានោះ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** រាគ ឬ មិនស្រួលក្នុងពោះ ។ មនុស្សខ្លះកើតកន្ទួលស្បែកក្រោយពីស្ថិតក្រោមកំដៅថ្ងៃ ។ ចំពោះស្ត្រីអាចកើតផ្សិតយើស, ចំពោះទារក ឬ ក្មេងតូចអាចឡើងរោលកន្ទួលលើកំប៉េះគូទ ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 50 និង 100 មីលីក្រាម ។

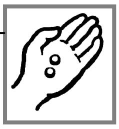

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ មេរោគក្លាមីដា, លេបចំណុះ 100 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។

⇒ រោគស្វាយ ពេលដំបៅត្រង់ប្រដាប់ភេទនៅឃើញនៅឡើយ, លេបចំណុះ 100 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 14 ថ្ងៃ ។

⇒ ការប្រើថ្នាំលាយចំរុះគ្នា សំរាប់រោគធ្លាក់សពីរន្ធយោនី ឬ រលាកអាងត្រគាក អានទំព័រ 162 ។

⇒ ដំបៅគ្រែ ឬ ជំងឺស្បែកផ្សេងទៀត, លេបចំណុះ 100 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 14 ថ្ងៃ ។

⇒ រលាក/ដំបៅក្រោយពីសម្រាលកូន, លេបចំណុះ 100 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ទាល់តែជំងឺគ្រុនក្តៅជាដាច់ក្នុងរវាង 2 ថ្ងៃពេញ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគស្វាយ :- **បេនហ្សាទីន ប៉េនីស៊ីលីន** (benzathine penicillin), **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin), **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline) ។

⇒ រោគប្រមេះ :- **សេហ្វិចស៊ីម** (cefixime), **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin) ។

⇒ មេរោគក្លាមីដា :- **អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន** (amoxicillin), **អាហ្ស៊ីត្រូម៉ីស៊ីន** (azithromycin), **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin), **តេត្រាម៉ីស៊ីន** (tetracycline). ។

⇒ រោគស្បែក :- **ឌីក្លូសាស៊ីលីន** (dicloxacillin), **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន**(erythromycin) , **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin) , **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline) ។

⇒ រលាក/ដំបៅក្រោយពីសម្រាលកូន :- **អំពីស៊ីលីន** (ampicillin) , **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin), **មេត្រូនីដាហ្សុល** (metronidazole) ។

បំរាម :- ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងស្ត្រីដំបៅដោះកូន ហាមប្រើថ្នាំ **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** ។ ហាមប្រើថ្នាំ **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** ដែលត្រូវកំដៅថ្ងៃ ឬ ផុតថ្ងៃកំណត់ ។

ថ្នាំ **អេពីនេហ្វ្រីន** ឬ **អាដ្រេណាលីន (អាដ្រេណាលីន) = Epinephrine** or **Adrenaline (*Adrenalin*)**

- **អេពីនេហ្វ្រីន** និង **អាដ្រេណាលីន** ជាឈ្មោះពីរសំរាប់ថ្នាំតែមួយ ។ វាប្រើព្យាបាលបញ្ហារ៉ែអស្ស៊ុងថ្នាំ ឬ ប្រតិកម្មថ្នាំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ, ឧទាហរណ៍ ប្រតិកម្មថ្នាំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរភ្លាមៗបង្កមកពីថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** បន្ទាប់ពីបានប្រើវាហើយមួយសន្ទុះ ។
- **សំខាន់ :-** ចូរវាស់ស្ទង់សម្ពាធជីពចរ មុនពេលចាក់ថ្នាំ ។ ហាមផ្តល់ថ្នាំនេះឱ្យអ្នកជំងឺលើសពី 3 ដូស ។ បើសម្ពាធជីពចរលោតលើសពី 30 ដង ក្នុងមួយវិនាទី ក្រោយពីចាក់ថ្នាំលើកទីមួយ ឈប់ចាក់ថ្នាំឱ្យអ្នកជំងឺទៀត ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ខ្លាច, ដេកមិនលក់, សរសៃប្រសាទធ្វើទុក្ខ, តានតឹងខួរក្បាល, ឈឺក្បាល, វិលមុខខ្លាំង, សម្ពាធបេះដូងកើនឡើងញាប់ ។
- **រោគសញ្ញាប្រើថ្នាំច្រើនលើសកំណត់ :-** សំពាធឈាមឡើងខ្ពស់, សម្ពាធបេះដូងលោតលឿន, ដាច់សរសៃឈាមក្នុងខួរក្បាល ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ថ្នាំអំពូលសំរាប់ចាក់ចំណុះ **1** មីលីក្រាម ក្នុងអំពូលចំណុះ **1** មីលីលីត្រ ។

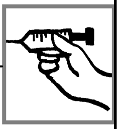

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ បញ្ហារ៉ែអស្ស៊ុងថ្នាំកំរិតមធ្យម ឬ ប្រតិកម្មស្រួចស្រាវ, ចាក់ថ្នាំចំណុះ ½ មីលីក្រាម (½ មីលីលីត្រ) ចាក់ចូលក្រោមស្បែកដើមដៃ (ហាមចាក់ចូលសាច់ដុំ) ។ បើចាំបាច់ក្នុងរវាងពី 20 ទៅ 30 នាទីក្រោយមក ត្រូវចាក់ថ្នាំនេះលើកទីពីរឱ្យអ្នកជំងឺ និងក្នុងរវាងពី 20 ទៅ 30 នាទីក្រោយ ត្រូវចាក់ថ្នាំនេះលើកទីបីទៀត ។

បំរាម :- ចូរប្រយ័ត្ន ហាមចាក់ថ្នាំនេះឱ្យអ្នកជំងឺលើសពីចំនួនកំណត់ ។ ចូរចៀសវាងចាក់ថ្នាំត្រង់កំប៉េះគូទ ចូរចាក់ត្រង់ដើមដៃផ្នែកក្រោយ ចូរចាក់ថ្នាំចូលក្រោមស្បែក (ហាមចាក់ចូលសាច់ដុំ) ។

ថ្នាំ **អ៊ីរហ្គូមេទ្រីន ម៉ាលីត, មេធីលលើហ្គូណូវីន ម៉ាលីត (អាណ៊ឺរហេជ, អ៊ីរហ្គូណូវីន, អ៊ីរហ្គូត្រេត, មេធើរហ្គីន, មេធីលលើហ្គូណូវីន)**
Ergometrine maleate, methylergonovine maleate **(*Anurhage, Ergonovine, Ergotrate, Methergine,* methylergonovine)**

- ថ្នាំ **អ៊ីរហ្គូមេទ្រីន** បង្កឱ្យស្បូនរមួលរឹតរួតនិងសរសៃឈាមរបស់វា, ប្រើដើម្បីទប់ឈាមកុំឱ្យធ្លាក់ខ្លាំងក្រោយពីសម្រាលកូន ។ ថ្នាំ **អ៊ីរហ្គូមេទ្រីន** និងថ្នាំ **មេធីលលើហ្គូណូវីន** គឺជាថ្នាំតែមួយ ។ បន្ទាប់ពីផ្តល់ថ្នាំនេះដល់ស្ត្រីហើយ ចូរនាំនាងទៅរកផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រឱ្យជួយ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ចង្អោរ, ក្អួត, វិលមុខខ្លាំង, បែកញើស ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 0.2 មីលីក្រាម ។

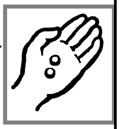

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ឈាមធ្លាក់ខ្លាំងក្រោយពីសម្រាលកូន, បន្ទាប់ពីទងសុកបានធ្លាក់ចេញក្រៅ ឱ្យអ្នកជំងឺលេបមួយគ្រាប់តាមមាត់ (ចំណុះ 0.2 មីលីក្រាម) រៀងរាល់ពី 6 ទៅ 12 ម៉ោងតាមតម្រូវការ ។

បំរាម :- ហាមប្រើថ្នាំ **អ៊ីរហ្គូមេទ្រីន** ដើម្បីឱ្យស្ត្រីចាប់ផ្តើមឈឺពោះ ឬ បង្ខំឱ្យឈឺពោះលឿន ឬ បង្កមូលហេតុពន្លូតកូន ។ ហាមឱ្យថ្នាំនេះមុនពេលទារកកើត ឬ មុនពេលទងសុកធ្លាក់ចេញក្រៅ ។

ថ្នាំ **អេរីត្រូមីស៊ីន (អ៊ី.អ៊ី.អេស, អ៊ី-មីស៊ីន, អ៊ីរី-ម៉ាក្ស, អ៊ីធ្រីល, អាយឡូសូន, អាយឡូទៃស៊ីន)**
Erythromycin (***E.E.S, E-Mycin, Ery-max, Ethril, Ilosone, Ilotycin***)

- **អេរីត្រូមីស៊ីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ម៉ាក្រូលីដ** (macrolide) ប្រើព្យាបាលជំងឺ/ដំបៅជាច្រើនរួមមាន កាមរោគ និងដំបៅស្បែក ។ ស្ត្រីដែលកំពុងមានផ្ទៃពោះអាចប្រើថ្នាំបានដោយសុវត្ថិភាព ហើយវាងាយរកបានស្ទើរគ្រប់ទីកន្លែង ។
- **សំខាន់ :- អេរីត្រូម៉ៃស៊ីន** ធ្វើការយ៉ាងល្អ កាលបើបានលេបវា 1 ម៉ោងមុនហូបអាហារ ឬ 2 ម៉ោងក្រោយពីហូបអាហារ ។ បើករណីនេះធ្វើឱ្យអ្នកមិនស្រួលពោះខ្លាំង ចូរលេបវាជាមួយអាហារបន្តិចបន្តួច ។ ហាមកិនបំបែកគ្រាប់ថ្នាំ ។ ជារឿយៗ គ្រាប់ថ្នាំត្រូវបានស្រោបពីក្រៅដោយជាតិផ្អែម ការពារកុំឱ្យជាតិទឹកក្នុងក្រពះរំលាយថ្នាំមុនពេលវាចាប់ធ្វើការ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-**អាចមិនស្រួលក្នុងពោះ ឬ បណ្តាលឱ្យចង្អោរ, ក្អួត, រាគអាចម៍ ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់រាងមូល ឬ គ្រាប់រាងមូលទ្រវែងចំណុះពី 200, 250, 500 មីលីក្រាម ។ ឬ ជាថ្នាំប៉ូម៉ាត 1% ឬ ជាថ្នាំម្សៅសំរាប់លាយនឹងអង្គធាតុទឹកចំណុះ 125 មីលីក្រាម ក្នុងមួយកូនដបចំណុះ 5 មីលីលីត្រ ។

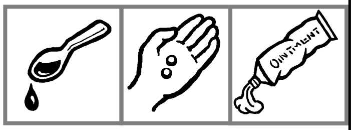

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ មេរោគក្លាមីដា, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។

⇒ ថ្នាំផ្សំលាយគ្នាដើម្បីព្យាបាលរោគធ្លាក់សពីរន្ធយោនី ឬ រលាកអាងត្រគាក, អានទំព័រ 162 ។

⇒ ទាមឡា, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។

⇒ រោគស្វាយ, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 15 ថ្ងៃ ។

⇒ ជំងឺដោះ, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។

⇒ ដំបៅគ្រែ ឬ ជំងឺស្បែកផ្សេងៗ, លេបចំណុះ 250 មីលីក្រាម, 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ពី 7 ទៅ 10 ថ្ងៃ ។

⇒ ឈឺភ្នែក (ភ្នែកក្រហម ឬ រលាកលើត្របកភ្នែក) ដាក់ថ្នាំប៉ូម៉ាតបន្តិចចូលក្នុងត្របកភ្នែកក្រោម ឱ្យបានពី 2 ទៅ 3 ដង ក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 2 ទៅ 3 ថ្ងៃ ។

⇒ ការថែទាំភ្នែកទារកទើបនឹងកើត ចូរដាក់ថ្នាំប៉ូម៉ាតនៃចំណុះ 1% បន្តិចចូលក្នុងភ្នែកម្ខាងៗ ប្រមាណ 2 ម៉ោងក្រោយពេលកើតភ្លាម ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**

⇒ មេរោគក្លាមីដា :- **អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន** (amoxicillin), **អាហ៊ីត្រូមីស៊ីន** (azithromycin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycycline), **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline) ។

⇒ ទាមឡា :- **អាហ៊ីត្រូមីស៊ីន** (azithromycin), **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin) ។

⇒ រោគស្វាយ :- **បេនហ្សាទីន ប៉េនីស៊ីលីន** (benzathine penicillin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycycline), **តេត្រាស៊ីគ្លីន** ។

⇒ ជំងឺដោះ :- **ឌីក្លូសាកស៊ីលីន** (dicloxacillin) ។

⇒ ជំងឺស្បែក :- **សេហ្វាលិចស៊ីន** (cephalexin), **ឌីក្លូសាកស៊ីលីន**, **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន**, **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin), **តេត្រាស៊ីគ្លីន** ។

⇒ ការថែទាំភ្នែកទារកទើបនឹងកើត :- ថ្នាំប៉ូម៉ាត **តេត្រាស៊ីគ្លីន** សំរាប់ដាក់ចូលក្នុងភ្នែក ។

បំរាម :- ហាមប្រើ **អេរីត្រូមីស៊ីន** បើអ្នកប្រតិកម្មនឹងថ្នាំអំបូរ **ម៉ាក្រូលីដ** ។

ថ្នាំទឹក **ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ (គ្រីស្តាល់-វីយ៉ូឡេ, មេទីលរ៉ូសានីលីនីយ៉ូម ក្លរ៉ាយ)**
Gentian violet **(*Crystal Violet,* methylrosanilinium chloride)**

- **ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ** ជាប្រភេទថ្នាំទឹកមានពណ៌ស្វាយ ប្រើសំរាប់លាងសំលាប់មេរោគសើស្បែក ឬ កៀវជ្រាំងមាត់ និងកំចាត់រោគក្នុងរន្ធយោនី ។
- **សំខាន់ :-** ក្រោយពីប្រើវាកៀវមាត់ទារក ចូរឱ្យទារកដេកផ្កាប់មុខតែបែរមុខទារកទៅចំហៀង ធ្វើដូច្នេះទារកមិនលេបវាចូលពោះច្រើនពេក ។ ថ្នាំទឹក**ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ** នឹងដាមពណ៌ស្វាយប្រឡាក់ស្បែកនិងខោអាវ ។
- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ</u> :-** ការប្រើរយៈពេលយូររាប់អាទិត្យអាចបង្កឱ្យរោលរលាកស្បែក ។ ចូរប្រើលាងដំបៅ ឬ លាបលើស្បែកដាច់រលាត់អាចធ្វើឱ្យស្បែកឡើងជាំពណ៌ស្វាយពេលជាសះស្បើយ ។
- **<u>ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត</u> :-** ជាថ្នាំទឹកចំណុះ 0.5%, 1%, 2% ក្នុងកូនដបនីមួយៗ ។ ថ្នាំម្សៅលាយអាកុលស្រាប់ចំណុះ 0.5% ក្នុងកូនដបនីមួយៗ ។ ឬ ជាថ្នាំម្សៅគ្រីស្តាល់ គឺ **1** ស្លាបព្រាកាហ្វេត្រូវលាយជាមួយទឹកកន្លះលីត្រ ដើម្បីផ្សំជាថ្នាំទឹកដែលមានចំណុះ 2% ។

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ</u> :-**

⇒ ផ្សិតឃីសក្នុងរន្ធយោនី, យកសំឡីស្អាតមួយដុំជ្រលក់ក្នុងទឹកថ្នាំ **1%** ហើយញាត់ចូលរន្ធយោនីឱ្យជ្រៅ ទុកវាឱ្យពេញមួយយប់, ធ្វើបែបនេះឱ្យបាន 3 យប់ជាប់ៗគ្នា ។ អ្នកត្រូវតែយកសំឡីចេញពីរន្ធយោនីរាល់ៗព្រឹក កុំភ្លេចឱ្យសោះ ។

⇒ ផ្សិតឃីសក្នុងមាត់ (ជ្រាំង) កៀវជ្រាំង ឬ ក្តុលមាត់ជាមួយទឹកថ្នាំចំណុះ **1%** ក្តុលមាត់ឱ្យបាន **1** នាទី 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ, ប៉ុន្តែហាមលេបវា ។

⇒ ដំបៅស្បែក, ដំបូងប្រើសាប៊ូ និងទឹកស្អាតលាងដំបៅស្អាត ហើយជូតដំបៅឱ្យស្ងួត ។ បន្ទាប់មកយកទឹកថ្នាំលាបលើស្បែក, មាត់ ឬ បរបេយោនី, 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃសំរាប់ 5 ថ្ងៃ ។

⇒ ដំបៅស្បែកសំរាប់អ្នកជំងឺអេដស៍, ដំបូងប្រើសាប៊ូ និងទឹកស្អាតលាងដំបៅឱ្យស្អាត ហើយជូតដំបៅឱ្យស្ងួត ។ បន្ទាប់មកយកទឹកថ្នាំមកលាបស្បែក, មាត់ ឬ បរបេយោនី, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ទាល់តែដំបៅ ឬ កន្ទួលរមាស់ទាំងនោះបាត់ទៅវិញ ។

- **<u>ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ</u> :-**

⇒ ដំបៅស្បែក :- ថ្នាំផ្សះប៉ូម៉ាត (antibiotic ointments), ថ្នាំទឹក **អ៊ីអូឌីន** (iodine) សំរាប់លាប ឬ លាងដំបៅ/កន្ទួលរមាស់ ។

⇒ ជ្រាំងមាត់ :- ប្រើក្រូចឆ្មារកៀវជ្រាំងមាត់ (ហាមប្រើចំពោះទារក), ថ្នាំ **នីស្តាទីន** (nystatin) ។

⇒ ផ្សិតឃីសក្នុងរន្ធយោនី :- ថ្នាំ **នីស្តាទីន** (nystatin), ថ្នាំ **មីកូណូហ្សុល** (miconozole), ថ្នាំ **ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល** (clotrimazole) ។

បំរាម :- ហាមរួមភេទក្នុងអំឡុងពេលប្រើថ្នាំទឹក **ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ** ព្យាបាលរោគក្នុងរន្ធយោនី ដើម្បីចៀសវាងចំលងរោគទៅឱ្យដៃគូ/ប្តី ។ ចូរឈប់ប្រើថ្នាំទឹក **ហ្សង់ស្យាន-វីយ៉ូឡេ** បើវាធ្វើទុក្ខឱ្យអ្នករោលក្រហាយ ។ ទុកដាក់វាឱ្យឆ្ងាយពីភ្នែក ។

ថ្នាំ **ហ៊ីដ្រូក័រទីសុន** ឬ **ក័រទីស៊ុល (អេសហ្សាគ័ត, ហ៊ីយ៉ូកូទីល, សូលូ-ក័រតេហ្វ, ផ្សេងទៀត)**
Hydrocortisone or **cortisol (*Eczacort, Hyocotil, Solu-Cortef,* others)**

- ថ្នាំ **ហ៊ីដ្រូក័រទីសុន** ជាថ្នាំក្រែមលាបកំចាត់រោគហើម និងកំចាត់ស្បែករមាស់, ប្រើព្យាបាលស្បែកកន្ទួលរមាស់ ។ វាមានប្រយោជន៍សំរាប់ព្យាបាលជំងឺឫសដូងបាតផងដែរ ។
- **សំខាន់ :-** ហាមបិទបង់ ឬ ស្បែពីលើថ្នាំក្រែម ។ ស្ត្រីបំបៅដោះកូន និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះអាចប្រើថ្នាំក្រែមដោយសុវត្ថិភាព ប៉ុន្តែត្រូវប្រយ័ត្នពេលប្រើថ្នាំគ្រាប់ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** បើប្រើថ្នាំក្រែមលើសពី 10ថ្ងៃ អាចបង្កឱ្យស្បែកស្តើង ឬ សំលាកស្បែក ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ថ្នាំក្រែម ឬ ជាថ្នាំប៉ូម៉ាតក្នុងថាមពលច្រើនយ៉ាង, ជារឿយៗចំណុះ 1% ។

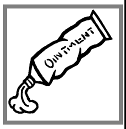

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគកន្ទួល, រមាស់ ឬ រោគឫសដូងបាត ចូរលាបថ្នាំក្រែមលើស្បែកកើតជំងឺ, ឱ្យបានពី 3 ទៅ 4 ដង ក្នុងមួយថ្ងៃ ។

ថ្នាំ **អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វែន (អាកទីប្រូហ្វែន, អេដវ៉ិល, ជេនព្រីល, ម៉ូទ្រីន, នូព្រីន, រូហ្វែន, ផ្សេងទៀត)**
Ibuprofen (*Actiprofen, Advil, Genpril, Motrin, Nuprin, Rufen,* others)

បំរាម!

- ថ្នាំ **អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វែន** ធ្វើការបំបាត់ការឈឺចាប់, ហើម, និងគ្រុនក្តៅ ។ វាមានប្រយោជន៍ក្នុងការបន្ធូរបន្ថយភាពមិនស្រណុកពេលកំពុងធ្លាក់ឈាមរដូវ, ឈឺចាប់ដោយជំងឺរលាកសន្លាក់ឆ្អឹង និងជំងឺអេដស៍ ។
- **សំខាន់ :-** បើលេបជាមួយអាហារខ្លះៗ ថ្នាំនេះមិនសូវបង្កឱ្យឈឺក្រហាយក្នុងក្រពះ, ជាពិសេសផលិតផលទឹកដោះគោក៏បានដែរ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** អាចបណ្តាលឱ្យឈឺក្រហាយក្នុងក្រពះ ឬ ឈឺក្នុងពោះ, ហ៊ឹងត្រចៀក, ក្អៀនអាចម៍ ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 200 មីលីក្រាម និងលើសពីនេះ ឬ ជាថ្នាំទឹកចំណុះ 100 មីលីក្រាម ក្នុងកូនដបចំណុះ 5 មីលីលីត្រ ។

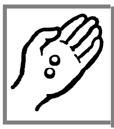

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-** ផឹកម្តងៗពីចំណុះ 200 ទៅ 400មីលីក្រាម, 4 ទៅ 6 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។
  ហាមកុំឱ្យលើសចំណុះ 2400 មីលីក្រាមក្នុងមួយថ្ងៃ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ការឈឺចាប់, ហើម និងគ្រុនក្តៅ :- **អាស់ស្ពីរីន** (aspirin) ។

⇒ ការឈឺចាប់ និង គ្រុនក្តៅ :- **អាសេតាមីណូហ្វេន** (acetaminophen) ។

- **ការទាក់ទិនជាមួយឥទ្ធិពលថ្នាំពេទ្យឯទៀត :-**

⇒ ជាមួយថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន** (phenytoin) អាចបណ្តាលឱ្យកើតបញ្ហាថ្លើម ។

បំរាម :- ចៀសវាងប្រើថ្នាំ **អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វែន** ក្នុងអំឡុងមួយសប្តាហ៍មុន ឬ ក្រោយពីមានការវះកាត់ ។
ចូរចៀសវាងប្រើថ្នាំនេះនៅរវាង 3 ខែចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ។

ថ្នាំ **លីដូកាអ៊ីន (តូពីកាអ៊ីន, ស៊ីឡូកាអ៊ីន) = Lidocaine (*Topicaine, Xylocaine*)**

- ថ្នាំ **លីដូកាអ៊ីន** (lidocaine gel) ជាថ្នាំខាប់អន្ទិលៗដូចចៅហួយលាបលើស្បែកដើម្បីការពារ និងបន្ថយការឈឺចាប់ដែលបង្កពីបញ្ហារោលក្រហាយលើស្បែក, ស្បែករលាកភ្លើង, ស្បែកដាច់រលាត់ និងសត្វល្អិតទិច/ខាំ ។ ថ្នាំ **លីដូកាអ៊ីន** ជាប្រភេទថ្នាំស្ពឹក ។
- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ</u> :-** ស្បែកប្រែពណ៌ (វានឹងបាត់ទៅវិញយ៉ាងលឿន), ពងទឹកលើស្បែក ។
- **<u>ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត</u> :-** ជាថ្នាំប៉ូម៉ាត ចំណុះពី 2% ទៅ 4% ក្នុងមួយទីបៗ ។

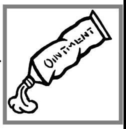

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ</u> :-**

⇒ វាជួយទប់ស្កាត់ជំងឺសំពាធឈាមលើសស្រួចស្រាវ, ស៊ុលវាបន្តិចចូលរន្ធគូទមុនពេលខ្ទេះអាចម៍ក្មៀនចេញពីរន្ធគូទ ដោយប្រើម្រាមដៃ ។ ឬ ស៊ុលវាបន្តិចចូលរន្ធនោម មុនពេលសិកទុយោចូលរន្ធនោមដើម្បីបូមទឹកនោម ។

ថ្នាំ **មេបេនដាហ្សុល (វ៊ើរម៉ុក) = Mebendazole *(Vermox)*** **បំរាម!**

- ថ្នាំ **មេបេនដាហ្សុល** ជាថ្នាំកំចាត់រោគព្រូនជាច្រើនប្រភេទរួមទាំង ព្រូនទំពក់ ។
- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ</u>** :- បង្កឱ្យឈឺពោះស្ទំៗ ឬ រាគអាចម៍ ប៉ុន្តែមិនធ្វើទុក្ខទូទៅឡើយ ។
- **<u>ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត</u> :-** ថ្នាំគ្រាប់, មានចំណុះ 100 មីលីក្រាម ។

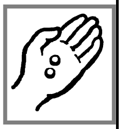

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ</u> :-**

⇒ ព្រូនទំពក់, លេបចំណុះ 100 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 3 ថ្ងៃ ។

- **<u>ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ</u> :-** ថ្នាំ **អាល់បេនដាហ្សុល** (albendazole) ។

បំរាម:- ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះហាមប្រើថ្នាំនេះ ។ ហាមឱ្យក្មេងក្រោម 2 ឆ្នាំ ផឹកថ្នាំនេះ ។

ថ្នាំ **មេត្រូនីដាហ្សុល (ផ្លេកជីល, មេតូប្រូតូស្តាត, មេត្រូ, មេត្រូស៊ីន, សាទ្រីក)**
Metronidazole (***Flagyl, Methoprotostat, Metro, Metroxyn, Satric***)

បំរាម!

- ថ្នាំ **មេត្រូនីដាហ្សុល** ប្រើព្យាបាលរោគរលាកអាងត្រគាក, រលាករន្ធយោនីនិងស្បែក, និងរាគមូលបង្កពីបាក់តេរី-អាមីប ។
- **សំខាន់ :-** ដៃគូ/ប្ដីរបស់អ្នកត្រូវតែព្យាបាលផងដែរ ។ ហាមផឹកគ្រឿងស្រវឹងពេលកំពុងប្រើថ្នាំ **មេត្រូនីដាហ្សុល** ។ វាអាចធ្វើឱ្យអ្នកចង្អោរ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** អ្នកប្រើដឹងថាក្នុងមាត់មានរសជាតិលោហៈ, ទឹកនោមពណ៌ក្រម៉ៅ, ចង្អោរ ឬ គានតឹងក្នុងពោះ និងឈឺក្បាល ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិត :-** ថ្នាំគ្រាប់, ចំណុះពី 200, 250, 400, និង 500 មីលីក្រាម ឬ ជាថ្នាំស៊ុលចំណុះពី 375 ទៅ 500 មីលីក្រាម ។

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ រលាកស្បូនក្រោយពីកើតកូនហើយ, លេបម្ដងចំណុះ 500 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃទាល់តែគ្រុនក្ដៅបាត់ទៅវិញបាន 2 ថ្ងៃ ។
  - ⇒ បាក់តេរីនៅក្នុងរន្ធយោនី ឬ រោគទ្រីកូម៉ូណាស៍, លេបចំណុះ 2 ក្រាម, តែម្ដងគត់, ចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ កុំលេបវាចំណុះនេះ ។
  - ⇒ បើអ្នកជាស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ, លេបម្ដងពីចំណុះ 400 ទៅ 500 មីលីក្រាម 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។
  - ⇒ ចំពោះការប្រើថ្នាំលាយចំរុះគ្នាដើម្បីព្យាបាលរោគធ្លាក់សពីរន្ធយោនី ឬ រលាកអាងត្រគាក ចូរអានទំព័រ 162 ។
  - ⇒ រាគមូលលាយឈាមចំពោះអ្នកជំងឺអេដស៍, មាន ឬ គ្មានគ្រុនក្ដៅក៏ដោយ លេបម្ដងចំណុះ 500 មីលីក្រាម 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ រាគចំពោះអ្នកជំងឺអេដស៍, ថ្នាំ **កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល** (cotrimoxazole), **ន័រផ្លូសាកស៊ីន** (norfloxacin) ។

បំរាម :- ចូរឈប់លេបវា បើអ្នកដឹងថាស្ពឹកៗក្នុងខ្លួន ។ ចៀសវាងប្រើថ្នាំ **មេត្រូនីដាហ្សុល** នៅអំឡុង 3 ខែដំបូងនៃការមានផ្ទៃពោះ ។ បើអ្នកចាំបាច់ត្រូវប្រើវា ហាមផឹកចំណុះ 1 ដូសធំ (ចំនួនថ្នាំច្រើន) នៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ បើអ្នកបំបៅដោះកូន អាចផឹកចំណុះ 1 ដូសធំបានដោយសុវត្ថិភាព ។ បុគ្គលដែលមានជំងឺថ្លើមដូចជា ខាន់លឿង ហាមប្រើថ្នាំនេះ ។

ថ្នាំ **មីកូណាហ្សុល (ដាក់តារីន, ហ្វង់តូពិច, មីកាទីន, ម៉ូនីស្តាត)**
Miconazole (*Daktarin, Fungtopic, Micatin, Monistat*)

បំរាម!

- ថ្នាំ **មីកូណាហ្សុល** ជាថ្នាំកំចាត់រោគផ្សិត ប្រើព្យាបាលផ្សិតយីស និងរោគផ្សិតផ្សេងៗទៀតក្នុងរន្ធយោនី ឬ លើស្បែក ។
- **សំខាន់ :-** បើថ្នាំ**មីកូណាហ្សុល** ធ្វើឱ្យអ្នករលាកក្រហាយ ឈប់ប្រើវា ។ ពេលកំពុងប្រើថ្នាំ**មីកូណាហ្សុល** ចៀសវាងរួមភេទឱ្យបាន 4 ទៅ 5 ថ្ងៃ ដើម្បីកុំឱ្យចំលងរោគទៅដៃគូ/ប្ដី ។ ចូរទុកដាក់វាឱ្យឆ្ងាយពីភ្នែក ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** រលាកក្រហាយ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិត :-** ថ្នាំក្រែមចំណុះ 2%, ចូរស៊ុលចំណុះ 100 និង 200 មីលីក្រាម ។

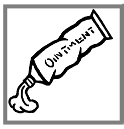
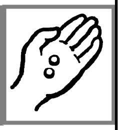

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ ផ្សិតយីសនៃរន្ធយោនី :-
    - ♦ ស៊ុលថ្នាំក្រែម 5 ក្រាម, ចូលរន្ធយោនីឱ្យជ្រៅ រាល់ៗយប់សំរាប់ 7 យប់ ។ ឬ
    - ♦ ស៊ុលថ្នាំក្រែម 100 មីលីក្រាម, ចូលរន្ធយោនីឱ្យជ្រៅ រាល់ៗយប់សំរាប់ 7 យប់ ។ ឬ
    - ♦ ស៊ុលថ្នាំក្រែម 200 មីលីក្រាម, ចូលរន្ធយោនីឱ្យជ្រៅ រាល់ៗយប់សំរាប់ 3 យប់ ។
  - ⇒ ផ្សិតយីសកើតលើស្បែក :- លាបថ្នាំក្រែមលើស្បែកកើតរោគ, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ រៀងរាល់ថ្ងៃទាល់តែរោគនោះជាដាច់ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ សំរាប់រោគផ្សិតយីសគ្រប់យ៉ាង **ហ្សង់ស្យាន-វីអូឡេ** (gentian violet), **នីស្តាទីន** (nystatin), **ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល** (clotrimazole) ។

បំរាម :- ហាមប្រើថ្នាំ **មីកូណាហ្សុល** នៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ 3 ខែដំបូង ។

ថ្នាំ **នីហ្វេឌីពីន (អាដាឡាត់, នេឡាពីន, នីហ្វេកាដ, នីហ្វេដ, ប្រូការឌីយ៉ា)** =
Nifedipine (*Adalat, Nelapine, Nifecard, Nifed, Procardia*)

- ថ្នាំ **នីហ្វេឌីពីន** ជាថ្នាំប្រើបញ្ចុះសំពាធឈាមលើសបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។
- **សំខាន់ :-** ហាមផឹកទឹកទំពាំងបាយជូរជាមួយថ្នាំ **នីហ្វេឌីពីន** ។ វាធ្វើឱ្យថ្នាំគ្មានប្រសិទ្ធភាព ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ឈឺក្បាល, វិលមុខ, រោលស្បែក, មុខឡើងក្រហម១ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិត :-** ថ្នាំគ្រាប់រាងមូលទ្រវែងទន់១ ឬ គ្រាប់រឹង, ចំណុះ 10 មីលីក្រាម ។

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ សំរាប់សំពាធឈាមឡើងខ្លាំងជាបន្ទាន់ ដែលបង្កពីជំងឺសំពាធឈាមលើសស្រួចស្រាវតែប៉ុណ្ណោះ :-

- ♦ ថ្នាំគ្រាប់រាងមូលទ្រវែងទន់១, ចូរខាំគ្រាប់ថ្នាំឱ្យធ្លាយ ហើយលេបវា ឬ ចោះវាធ្លាយ ហើយដាក់វាក្រោមអណ្តាត ។
- ♦ ថ្នាំគ្រាប់រឹង, ចូរកិនថ្នាំឱ្យម៉ត់ ហើយលាយទឹកស្អាតឱ្យថ្នាំខាប់បុិ១ ហើយយកថ្នាំនោះដាក់ក្រោមអណ្តាត ឬ ទំពារគ្រាប់ថ្នាំឱ្យបែក ហើយលេបវាជាមួយទឹកបន្តិច ។

- **ការទាក់ទិនជាមួយឥទ្ធិពលថ្នាំពេទ្យឯទៀត :-**

⇒ ជាមួយថ្នាំ **ការបាម៉ាហ្សេពីន** (carbamazepine), **ហ្វេណូបាប៊ីតាល់** (Phenobarbital) ឬ **ហ្វេនីតូអ៊ីន** (phenytoin) :- ថ្នាំទាំងនេះអាចគ្មាន ប្រសិទ្ធភាពនៅរយៈពេលកំពុងប្រើថ្នាំ **នីហ្វេឌីពីន** ។

បំរាម :- ថ្នាំ **នីហ្វេឌីពីន** គួរត្រូវប្រើចំពោះតែជំងឺសំពាធឈាមលើសស្រួចស្រាវប៉ុណ្ណោះ ដោយបុគ្គលដែលមានរបួសសរសៃប្រសាទឆ្អឹងខ្នង (អានទំព័រ 117) ។ ថ្នាំ **នីហ្វេឌីពីន** មិនត្រូវយកទៅប្រើចំពោះជំងឺសំពាធឈាមលើសប្រចាំកាយធម្មតា, ដំណើរឈាមឡើង ឬ បញ្ហាបេះដូងឡើយ ។

ថ្នាំ **នីត្រូហ្វុយរ៉ង់តូអ៊ីន (ហ្វុយរ៉ាដង់ទីន, ម៉ាក្រូប៊ីដ, ម៉ាក្រូដង់ទីន)** =
Nitrofurantoin (*Furadantin, Macrobid, Macrodantin*)

បំរាម!

- ថ្នាំ **នីត្រូហ្វុយរ៉ង់តូអ៊ីន** ជាថ្នាំផ្សះដែលត្រូវប្រើព្យាបាលរោគក្នុងប្លោកនោម ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ចង្អោរ ឬ ក្អួត, ឈឺក្បាល, ផោម ។ ចូរផឹកថ្នាំនេះជាមួយចំណីអាហារ ឬ ទឹកដោះគោ ដើម្បីបន្ថយអាការៈធ្វើទុក្ខទាំងនេះ ។
- **រោគសញ្ញានៃការប្រើថ្នាំលើសកំណត់ :-** ក្អួត, ឈឺដើមទ្រូង ។ ទឹកនោមមានពណ៌លឿងចាស់ ឬ ពណ៌កាហ្វេ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិត :-** ជាថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 25, 50, ឬ 100 មីលីក្រាម ឬ ថ្នាំទឹកស៊ីរ៉ូមានចំណុះ 25 មីលីក្រាម/5 មីលីលីត្រ ។

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ព្យាបាលរោគក្នុងប្លោកនោម, លេបម្តងចំណុះ 100 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 3 ថ្ងៃ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ព្យាបាលរោគក្នុងប្លោកនោម អាចប្រើថ្នាំ **អាម៉ុកស៊ីស៊ីន** (amoxicillin), **កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល** (cotrimoxazole), **ន័រផ្លូសាកស៊ីន** (norfloxacin) ។

បំរាម :- បុគ្គលដែលមានបញ្ហាតម្រងនោម ហាមប្រើថ្នាំនេះ ។ ស្ត្រីដែលស្ថិតក្នុងអំឡុងពេល 3 ខែចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ហាមប្រើថ្នាំនេះ ។

ថ្នាំ **ន័រផ្លូសាកស៊ីន (លិចស៊ីន័រ, ន័រ៉ុកស៊ីន, អ៊ុយរីត្រាស៊ីន)** = Norfloxacin **(*Lexinor, Noroxin, Uritracin*)** **បំរាម!**

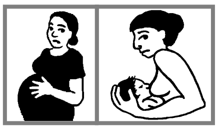

- ថ្នាំ **ន័រផ្លូសាកស៊ីន** ជាថ្នាំផ្សំនៃអំបូរថ្នាំ **គីនណូឡូន** (quinolone) ប្រើព្យាបាលរោគប្រមេះ, រោគក្នុងប្លោកនោម និងតម្រងនោម ព្រមទាំងជំងឺរាគធ្ងន់ធ្ងរ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** អាចបង្កឱ្យឈឺក្បាលតិចតួច និងកើនឥទ្ធិពលកាហ្វេអ៊ីន ។ ចូរលេប **1** ម៉ោងមុនហូបអាហារ ឬ **2** ម៉ោងក្រោយពីហូបអាហារ ។
- **ជារឿយៗថ្នាំនេះផលិត :-** ថ្នាំគ្រាប់មានចំណុះ 400 មីលីក្រាម ។

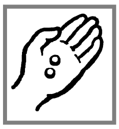

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគក្នុងប្លោកនោម, លេបម្តងចំណុះ 400 មីលីក្រាម 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 3 ថ្ងៃ ។

⇒ រោគក្នុងតម្រងនោម, លេបម្តងចំណុះ 400 មីលីក្រាម 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 10 ថ្ងៃ ។

⇒ រោគប្រមេះ, លេបចំណុះ 800 មីលីក្រាម តែម្តងគត់ ។

⇒ ជំងឺរាគចំពោះអ្នកជំងឺអេដស៍, លេបចំណុះ 400 មីលីក្រាម តែម្តងគត់ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគក្នុងប្លោកនោម, អាចប្រើថ្នាំ **អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន** (amoxicillin), **កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល** (cotrimoxazole), **នីត្រូហ្វុយរ៉ង់តូអ៊ីន** (nitrofurantoin) ។

⇒ រោគក្នុងតម្រងនោម អាចប្រើថ្នាំ**អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន, សេហ្វិចស៊ីម** (cefixime), **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin), **កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល ។**

⇒ រោគប្រមេះ អាចប្រើថ្នាំ **សេហ្វិចស៊ីម, ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន, ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycyline).

⇒ ជំងឺរាគចំពោះអ្នកជំងឺអេដស៍ អាចប្រើថ្នាំ **កូទ្រីម៉ុកសាហ្សុល, មេត្រូនីដាហ្សុល** (metronidazole).

បំរាម :- ចូរផឹកទឹកឱ្យច្រើនពេលលេបថ្នាំនេះ ។ ហាមប្រើថ្នាំនេះក្នុងពេលកំពុងប្រើថ្នាំ **អានតាស៊ីត** (antacids) ឬ វីតាមីនផ្ទុកជាតិស័ង្កសី ឬ ជាតិដែក ។ បើអ្នកមានប្រតិកម្មចំពោះថ្នាំ **ន័រផ្លូសាកស៊ីន** ឬ ថ្នាំ **គីនណូឡូន** ហាមប្រើវា ។ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ, ស្ត្រីបំបៅដោះកូន និងក្មេងស្រីក្រោម 16 ឆ្នាំ ហាមប្រើថ្នាំ **ន័រផ្លូសាកស៊ីន** ។

ថ្នាំ **នីស្តាទីន (ឌឺម៉ូឌិច, ម៉ីកូស្តាទីន, នីលស្តាត, នីស្តាត)** = Nystatin **(*Dermodex, Mycostatin, Nilstat, Nystat*)**

- ថ្នាំ **នីស្តាទីន** ជាថ្នាំបំបាត់រោគផ្សិតយីស ប្រើព្យាបាលជ្រាំងក្នុងមាត់, រោគផ្សិតក្នុងទ្វារមាស ឬ លើស្បែក ។
- **សំខាន់ :-** ថ្នាំ **នីស្តាទីន** ធ្វើការកំចាត់តែរោគប្រភេទ**ផ្សិតយីសកង់ឌីដា**ប៉ុណ្ណោះ ខណៈដែលថ្នាំ **មីកូណាហ្សុល** (miconazole) ធ្វើការកំចាត់រោគផ្សិតផ្សេងៗទៀត ។ ថ្នាំ **ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល** (clotrimazole) ប្រហែលជាមានតំលៃថោក និងងាយប្រើប្រាស់ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់សំរាប់ស៊ុល, ចំណុះ 100,000 យូនីត ។ ថ្នាំ **ឡូហ្សិង** (lozenges) សំរាប់លេប, ចំណុះ 200,000 យូនីត ។ ថ្នាំក្រែម, ចំណុះ 100,000 យូនីតក្នុងមួយក្រាម ។ ថ្នាំទឹកចំណុះ 100,000 យូនីតក្នុងមួយមីលីលីត្រ ។

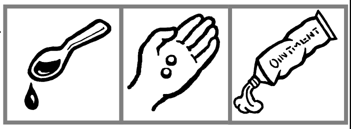

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគក្នុងមាត់ ឬ បំពង់ក, ថ្នាំទឹកបៀមក្នុលមាត់ម្តងៗចំណុះ 1 មីលីលីត្រ, បៀមទុកក្នុងមាត់ឱ្យបាន **1** នាទី ហើយលេបវា, អនុវត្តបែបនេះ 3 ទៅ 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ, ធ្វើដូចនេះឱ្យបាន 5 ថ្ងៃជាប់ៗគ្នា ។

⇒ រោគលើស្បែក រក្សាម្តុំស្បែកកើតរោគឱ្យស្ងួត ហើយលាបថ្នាំក្រែម 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ទាល់តែស្បែករោលនោះបាត់ទៅវិញ ។

⇒ រោគក្នុងទ្វារមាស ដាក់ថ្នាំក្រែមចូលក្នុងទ្វារមាស 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ពី 10 ទៅ 14 ថ្ងៃ ឬ ប្រើថ្នាំស៊ុលចំណុះ 100,000 យូនីត ពេលចូលដេកយប់, ស៊ុលចូលជ្រៅក្នុងទ្វារមាស សំរាប់ 14 យប់ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានចំពោះជំងឺ/រោគ :-** ថ្នាំ **មីកូណាហ្សុល, ក្លូទ្រីម៉ាហ្សុល, ទឹកខ្មេះ** ឬ ទឹកថ្នាំ **ហ្សង់ស្យាន-វីអូឡេ** ។

បំរាម :- បើថ្នាំ **នីស្តាទីន** បង្កឱ្យអ្នករោលរោកស្បែក ឈប់ប្រើវា ។ ចៀសវាងរួមរ័ក្សក្នុងពេលកំពុងប្រើថ្នាំ **នីស្តាទីន** ធ្វើបែបនេះអ្នកមិនចំលងរោគដល់ដៃគូ/ប្តី ។

ថ្នាំ **អាសេតាមីណូហ្វេន** ឬ **ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល (អាប៉ាប, ប៉ាណាដុល, តេមប្រា, ទីលីណុល និងថ្នាំងទៀត)**
Acetaminophen or paracetamol or **(*APAP, Panadol, Tempra, Tylenol,* others)**

- ថ្នាំ **អាសេតាមីណូហ្វេន** ឬ **ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល** ជាឈ្មោះពីរសំរាប់ថ្នាំតែមួយ ប្រើបន្ថយការឈឺចាប់ និងគ្រុនក្តៅល្មមៗ ។ វាជាថ្នាំបំបាត់ការឈឺចាប់មានសុវត្ថិភាព ។ បុគ្គលកើតដំបៅក្រពះអាចប្រើថ្នាំនេះជំនួសថ្នាំ **អាស្ពីរីន** (aspirin) ឬ **អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វេន** (ibuprofen) ព្រោះវាមិនបង្កឱ្យឈឺក្រពះ ។ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះអាចប្រើថ្នាំ **ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល** ហើយកុមារក៏អាចប្រើបាន ប៉ុន្តែត្រូវប្រើវាត្រឹមចំណុះទាបជាងមនុស្សពេញវ័យ ។
- **សំខាន់ :-** ថ្នាំ **ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល** មិនព្យាបាលជំងឺឱ្យជាសះស្បើយឡើយ វាគ្រាន់តែជួយបន្ថយការឈឺចាប់ ឬ ក្តៅខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ ការសំខាន់នោះគឺត្រូវរកមូលហេតុឈឺចាប់ ឬ ក្តៅខ្លួនឱ្យឃើញ ហើយព្យាបាលវាឱ្យជាសះស្បើយ ។
- **រោគសញ្ញានៃការប្រើថ្នាំលើសកំណត់ :-** ចង្អោរ, ក្អួត, ឈឺចាប់ក្នុងពោះ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 100, 325 និង 500 មីលីក្រាម ។ ថ្នាំទឹកចំណុះពី 120 និង 160មីលីក្រាមនៃកូនដបចំណុះ 5 មីលីលីត្រ ឬ ថ្នាំស៊ុលចំណុះពី 80, 120, 300, 325, ឬ 650 មីលីក្រាម ។ ឬ ថ្នាំបន្តក់ចំណុះ 80 មីលីក្រាមក្នុងកូនដបចំណុះ 0.8 មីលីលីត្រ ។

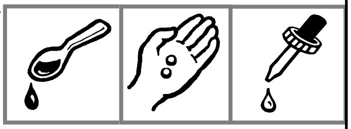

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ការឈឺចាប់ និងគ្រុនក្តៅល្មមៗ, ផឹកម្តងចំណុះពី 500 ទៅ 1000 មីលីក្រាម, រៀងរាល់ពី 4 ទៅ 6 ម៉ោង តាមត្រូវការ ។

- **ថ្នាំងទៀតដែលអាចប្រើព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ការឈឺចាប់, ក្តៅខ្លួន ឬ ហើម :- ថ្នាំ **អាស្ពីរីន** ឬ **អ៊ីប៊ុយប្រូហ្វេន** អាចប្រើបាន ប៉ុន្តែហាមប្រើពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ ។

បំរាម :- ហាមប្រើបើអ្នកមានក្រិនថ្លើម ឬ ខូចប្លោកនោម ។ វាអាចបង្កឱ្យខូចខាតកាន់តែខ្លាំង កាលណាអ្នកប្រើវាទៀងទាត់ក្នុងពេលផឹក និងក្រោយពេលផឹកគ្រឿងស្រវឹង ។

ថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន (បេនតាពិន វី-ខេ, ពិនវី-ខេ, ហ្វេណូស៊ីមេទីល ប៉េនីស៊ីលីន)**
Penicillin **(*Bentapen VK, PenVee K,* phenoxymethyl penicillin)**

- ថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** ជាថ្នាំផ្សះប្រើព្យាបាលរោគមាត់, ធ្មេញ, ស្បែក, ស្បូន, និងជំងឺជាច្រើនទៀត ។ គួរឱ្យស្តាយ ការប្រឆាំងនឹងថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** បានកើតឡើងយ៉ាងច្រើន ហើយវាលែងសូវមានប្រយោជន៍ដូចពីមុន ។
- **សំខាន់ :-** ចូរឃ្លាំមើលប្រតិកម្មថ្នាំ និង រ៉ែអស្មុងថ្នាំស្រួចស្រាវ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** កើតរោលកន្ទួលលើស្បែក ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះពី 250 ទៅ 500 មីលីក្រាម ។ ថ្នាំទឹកចំណុះពី 125 ទៅ 250 មីលីក្រាម ក្នុងកូនដបចំណុះ 5 មីលីលីត្រ ។

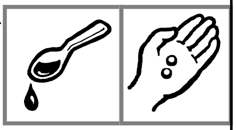

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រោគលើស្បែក ឬ ដំបៅ, លេបចំណុះ 250 មីលីក្រាម 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃសំរាប់ 10 ថ្ងៃ ។

⇒ រលាកស្បូនក្រោយពីសម្រាលកូន, លេបចំណុះ 250 មីលីក្រាម (ស្មើនឹងចំណុះ 400,000យូនីត) 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃសំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។

- **ថ្នាំងទៀតដែលអាចប្រើការបានសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ រលាកស្បូនក្រោយពីសម្រាលកូន ប្រើថ្នាំ**អាម៉ុកស៊ីស៊ីលីន** (amoxicillin), **អំពីស៊ីលីន** (ampicillin), **ស៊ីប្រូផ្លូសាកស៊ីន** (ciprofloxacin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycycline), **មេត្រូនីដាហ្សុល** (metronidazole) ។

⇒ រោគលើស្បែក ឬ ដំបៅ ប្រើថ្នាំ **ឌីក្លូស៊ីស៊ីលីន** (dicloxicillin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន, អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin), **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline) ។

បំរាម :- ហាមប្រើ បើអ្នកមានប្រតិកម្ម ឬ រ៉ែអស្មុងចំពោះថ្នាំណាមួយក្នុងអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** ។

បំរាម!

ថ្នាំ **ប៉ូដូហ្វីលីន (កុនឌីលុច, ប៉ូដូកុន-25, ប៉ូដូហ្វីលុម រេស៊ីន)**
Podophyllin (***Condylox, Podocon-25,* podophylom resin**)

- ថ្នាំ **ប៉ូដូហ្វីលីន** ជាថ្នាំទឹកសំរាប់លាបឱ្យចំលើឫសដុះលើប្រដាប់ភេទ (រោគសេមាន់) ដើម្បីធ្វើឱ្យវារួញ ។
- **សំខាន់ :-** ថ្នាំ **ប៉ូដូហ្វីលីន** គឺងាយរលាកស្បែកដែលគ្មានជំងឺ ។ ចូរប្រើចំនួនតិចពេលលាបវាម្តងៗ (1/2 មីលីលីត្រ ឬ តិចជាងនេះ) ។ មុនពេលលាបថ្នាំ **ប៉ូដូហ្វីលីន** លើឫស ចូរប្រើក្រមួនប្រេងកាត **វ៉ាស៊ីសលីន** (vaseline) លាបស្បែកដែលគ្មានជំងឺជុំវិញឫសនោះ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ងាយលរលាកស្បែកខ្លាំងណាស់ ចូរប្រយ័ត្នកុំឱ្យវាហៀរទៅលើស្បែកដែលល្អស្អាត ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំទឹកចំណុះពី 10% ទៅ 25% ។

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-** យកសំឡីត្បារត្រចៀក ឬ រុំសំឡី ឬ រុំកំណាត់ទន់ស្អាតមួយចំរៀកតូច ជាមួយចុងឈើចាក់ធ្មេញ ឬ ជើងធូប, យកវាជ្រលក់ក្នុងទឹកថ្នាំ ហើយលាបឱ្យចំលើឫស ។ 4 ម៉ោងក្រោយ ចូរលាងតំបន់ឫសឱ្យស្អាតជាមួយទឹកនិងសាប៊ូ ។ ប្រើថ្នាំនេះ 1 អាទិត្យម្តង សំរាប់ 4 អាទិត្យ ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ឫសដុះលើប្រដាប់ភេទ, ប្រើថ្នាំ **ទ្រីក្លរ៉ាសេទិច** (trichloracetic) ឬ **អាស៊ីត ប៊ីក្លរ៉ាសេទិច** (bichloracetic acid) ។

បំរាម :- ហាមលាបថ្នាំនេះលើឫសដែលចេញឈាម, ខ្មៅពីកំណើត, ប្រជ្រុយដុះ, ឫសមានដុះរោម ឬ ដាក់វាក្នុងមាត់ ។ ឈប់ប្រើវាទៀត បើមានរលាកស្បែកធ្ងន់ធ្ងរកើតឡើង ។ ហាមប្រើថ្នាំនេះ បើអ្នកកំពុងមានផ្ទៃពោះ ឬ បំបៅដោះកូន ។

បំរាម!

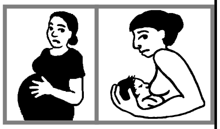

ថ្នាំ **ប្រូបេនីស៊ីដ (បេនេមីដ, ប្រូបាឡាន)** = Probenicid (***Benemid, Probalan***)

- ថ្នាំ **ប្រូបេនីស៊ីដ** ត្រូវបានប្រើលាយគ្នានឹងថ្នាំផ្សះខ្លះនៃអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin) ដើម្បីធ្វើឱ្យជាតិថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** ស្ថិតនៅក្នុងរាងកាយបានយូរ ។ ករណីនេះធ្វើឱ្យការព្យាបាលមានប្រសិទ្ធភាព ។
- **សំខាន់ :-** ហាមផ្តល់ថ្នាំ **ប្រូបេនីស៊ីដ** ដល់ក្មេងអាយុក្រោម 2 ឆ្នាំ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ជួនកាលធ្វើឱ្យឈឺក្បាល, ចង្អោរ ឬ ក្អួត ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់ចំណុះ 500 មីលីក្រាម ។

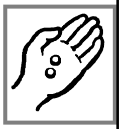

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ លេបម្តងចំណុះពី 500 មីលីក្រាម ទៅ 1 ក្រាម រាល់ពេលអ្នកប្រើថ្នាំផ្សះនៃអំបូរថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន** ។

បំរាម :- ប្រើឱ្យប្រយ័ត្នប្រយែងបំផុតក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ និងបំបៅដោះកូន ឬ បើអ្នកមានកើតជំងឺក្រពះ ។

ថ្នាំ**ប្រូកាអ៊ីន ប៉េនីស៊ីលីន** (**បេនហ្ស៊ីលប៉េនីស៊ីលីន ប្រូកាអ៊ីន, ប៊ីស៊ីលីន ស៊ី-អរ, គ្រីស្ទីស៊ីលីន, ឌុយរ៉ាស៊ីលីន អេ-អេស, ប៉ហ្វីហ្សេប៉េន អេ-អេស, វីស៊ីលីន**)
Procaine penicillin (***Benzylpenicillin Procaine, Bicillin C-R, Crysticillin, Duracillin AS, Penadur, Pfizepen AS, Wycillin***)

- ថ្នាំ**ប្រូកាអ៊ីន ប៉េនីស៊ីលីន** ជាថ្នាំផ្សះប្រើព្យាបាលរោគរលាកសួត និងជំងឺជាច្រើនដូចជា ដំបៅគ្រែ និងប្រមេះ ដែលវាមិនប្រឆាំងថ្នាំ **ប៉េនីស៊ីលីន**។
- **សំខាន់ :-** ពេលប្រើវាជាមួយថ្នាំ **ប្រូបេនីស៊ីដ** (probenicid) អានទំព័រ 351, ចំនួនថ្នាំ **ប៉េនីសស៊ីលីន** (penicillin) កើនឡើងក្នុងឈាម និងមានឥទ្ធិពលយូរ បែបនេះធ្វើឱ្យការព្យាបាលមានប្រសិទ្ធភាពល្អ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** អាចបង្កឱ្យស្ត្រីកើតរោគផ្សិតយីស ហើយចំពោះទារក ឬ ក្មេងតូច អាចកើតរោលកន្ទួលលើកំប៉េះគូថ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំម្សៅលាយវត្ថុរាវច្រកកូនដបតូចៗសំរាប់ចាក់ ពីចំណុះ 300,000 និង 400,000 និង 600,000 យូនីត។ ថ្នាំម្សៅសំរាប់លាយចាក់, ចំណុះ **1** ក្រាម = **1** លានយូនីត។

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ក្តៅខ្លួននៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ចាក់ម្តងចំណុះ **1.2** លានយូនីត, ចាក់ថ្នាំនេះចូលសាច់ដុំ រៀងរាល់ 12 ម៉ោងម្តងៗ ពេលអ្នកកំពុងយកអ្នកជំងឺទៅព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**

⇒ ក្តៅខ្លួននៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះក៏អាចប្រើថ្នាំ **អំពីស៊ីលីន** (ampicillin), **មេត្រូនីដាហ្សុល** (metronidazole)។

បំរាម :- ថ្នាំ**ប្រូកាអ៊ីន ប៉េនីស៊ីលីន** អាចបង្កឱ្យរោគហឺតធ្វើទុក្ខ ចំពោះមនុស្សដែលកើតហឺត។ ហាមប្រើថ្នាំនេះជាមួយថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** (tetracycline)។ ហាមប្រើថ្នាំ **ប្រូកាអ៊ីន ប៉េនីស៊ីលីន** បើអ្នករ៉េអស្សុងចំពោះថ្នាំផ្សះក្នុងអំបូរ **ប៉េនីស៊ីលីន**។ ហាមចាក់ថ្នាំនេះចូលសរសៃជាដាច់ខាត។

ថ្នាំ **តេតាណូស តុកសូអ៊ីដ** (**តេតាវ៉ាក្ស**) = tetanus toxoid ***(Tetavax)***

- ថ្នាំ **តេតាណូស តុកសូអ៊ីដ** ជាថ្នាំវ៉ាក់សាំងដែលផ្តល់ឱ្យដើម្បីការពារជំងឺតេតាណូស។ វាត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនៅអំឡុង ឬ ក្រោយពេលមានផ្ទៃពោះ ឬ ក្រោយពីរលូតកូន។ បើស្ត្រីទទួលបានថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះចំនួន 2 ដង (ជាការល្អបើបានចាក់ 3 ដង) នៅពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ វានឹងជួយទប់ស្កាត់មិនឱ្យទារកទើបនឹងកើតឆ្លងជំងឺដ៏សាហាវនេះ។
- **សំខាន់ :-** វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺតេតាណូស គួរត្រូវផ្តល់ឱ្យដល់មនុស្សគ្រប់គ្នា តាំងពីនៅវ័យកុមារភាពឡើងទៅ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** ឈឺចាប់, ឡើងក្រហម, ឡើងកំដៅខ្លួន, ហើមតិចតួច។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា:-** ថ្នាំទឹកសំរាប់ចាក់ចំណុះ 4, 5 ឬ 10 យូនីតក្នុងកូនដបចំណុះ 0.5 មីលីលីត្រ។

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-** អ្នកត្រូវចាក់វ៉ាក់សាំងនេះឱ្យបាន 5 ដង បន្ទាប់ពីនោះត្រូវចាក់រៀងរាល់ 10 ឆ្នាំម្តង ដើម្បីឱ្យសុខភាពអ្នកមានសុវត្ថិភាពពេញមួយជីវិត។
- **ចំពោះការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងម្តងៗ :-** ត្រូវចាក់ **1** ម្ជុលនៃចំណុះ **0.5** មីលីលីត្រ ចូលក្នុងសាច់ដុំដើមដៃក្បែរស្មា។

ថ្នាំ តេត្រាស៊ីគ្លីន (**អាក្រូម៉ីស៊ីន, ស៊ូម៉ីស៊ីន, តេរ៉ាម៉ីស៊ីន, តេរ៉ាស៊ីន, អុយនីម៉ីស៊ីន**)

Tretracycline (Achromycin, Sumycin, Terramycin, Theracine, Unimycin)

បំរាម!

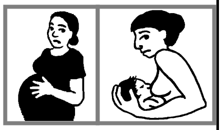

- ថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** ជាថ្នាំផ្សះនៃអំបូរ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** ។ វាប្រើព្យាបាលរោគជាច្រើនរួមមាន ក្លាមីដា, ស្វាយ, រលាកអាងត្រគាក, រោគក្នុងប្លោកនោម និង តម្រងនោម ។ ថ្នាំ **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** ក៏អាចប្រើបានដែរសំរាប់រោគដូចគ្នាទាំងនេះ វាថោក និងងាយស្រួលលេប, ចូរអានទំព័រ 341 ។
- **សំខាន់ :-** ថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** មិនជួយបំបាត់ជំងឺផ្តាសាយ ឬ ទប់ស្កាត់ជំងឺកាមរោគឡើយ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :-** បើអ្នកស្ថិតក្រោមកំដៅថ្ងៃ ថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** អាចធ្វើឱ្យស្បែករលាកខ្លួល វាក៏អាចបង្កឱ្យរាគអាចម៍ ឬ ឆ្អល់ពោះផងដែរ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំគ្រាប់រាងមូលទ្រវែងចំណុះពី 100, 250 ឬ 500 មីលីក្រាម ។ ឬ ថ្នាំប៉ូម៉ាត ចំណុះ 1% ក្នុងកូនទីបនីមួយៗ ។

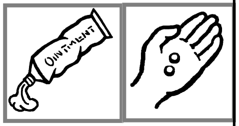

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ មេរោគក្លាមីដា, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 7 ថ្ងៃ ។
  - ⇒ រោគស្វាយ, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 14 ថ្ងៃ ។
  - ⇒ រលាកអាងត្រគាក, លេបចំណុះ 500 មីលីក្រាម 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ទាល់តែរោគនេះជាដាច់បានប្រមាណ 2 ថ្ងៃ ។ (ចំពោះការប្រើថ្នាំផ្សំលាយគ្នាសំរាប់រោគរលាកអាងត្រគាក ឬ ធ្លាក់សពីរន្ធយោនី, ចូរអានទំព័រ 162) ។
  - ⇒ រោគស្បែក, លេបចំណុះ 250 មីលីក្រាម 4 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ សំរាប់ 14 ថ្ងៃ ។
  - ⇒ ចំពោះការថែទាំភ្នែកទារកទើបនឹងកើត, ដាក់ថ្នាំប៉ូម៉ាតបន្តិចចូលក្នុងភ្នែកម្ខាងៗ តែម្តងគត់ ក្រោយពីទារកកើតភ្លាមក្នុងថ្ងៃដំបូង ។
- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-**
  - ⇒ មេរោគក្លាមីដា, ប្រើថ្នាំ **អាហ្ស៊ីត្រូម៉ីស៊ីន** (azythromycin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** (doxycycline), **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin) ។
  - ⇒ រោគស្វាយ, ប្រើថ្នាំ **បេនហ្សាទីន ប៉េនីស៊ីលីន** (benzathine penicillin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន, អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** ។
  - ⇒ រលាកអាងត្រគាក, ចូរអានទំព័រ 162 ។
  - ⇒ រោគស្បែក, ប្រើថ្នាំ **សេហ្វាលិចស៊ីន** (cephalexin), **ឌីក្លូស៊ីស៊ីលីន** (dicloxicillin), **ដុកស៊ីស៊ីគ្លីន** , **ប៉េនីស៊ីលីន** (penicillin), **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** ។
  - ⇒ ការថែទាំភ្នែកទារក, ប្រើថ្នាំប៉ូម៉ាត **អេរីត្រូម៉ីស៊ីន** (erythromycin ointment) ។

បំរាម :- ហាមលេបថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** អំឡុងពេលមួយម៉ោងនៃការហូបចំណីអាហារដែលផលិតពីជាតិទឹកដោះគោ ឬ ថ្នាំក្រពះ **អានតាស៊ីត** (antacids) ។ ហាមប្រើថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** ដែលស្ថិតក្រោមកំដៅថ្ងៃយូរ ឬ ហួសថ្ងៃកំណត់ ។ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ឬ ស្ត្រីបំបៅដោះកូន ហាមប្រើថ្នាំ **តេត្រាស៊ីគ្លីន** ។

ថ្នាំ **ទ្រីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត (ធី-ស៊ី-អេ), ប៊ីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត (ប៊ី-ស៊ី-អេ)**
Trichloroacetic acid (TCA), bichloroacetic acid (BCA)

- ថ្នាំ **ទ្រីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** ឬ **ប៊ីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** មួយណាក៏បាន អាចប្រើព្យាបាលឫសដុះលើប្រដាប់ភេទ (រោគសេមាន់) ។
- **សំខាន់ :-** ដំបូងយកក្រមួនប្រេងកាត**វ៉ាស៊ីលីន** (vaseline) លាបលើស្បែកគ្មានជំងឺជុំវិញឫសនោះ ។ បន្ទាប់មកលាប **ទ្រីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** ឱ្យចំលើឫសនោះ ។ វានឹងមានអាការៈឈឺផ្សារប្រមាណពី 15 ទៅ 30 នាទី ។ បើ **ទ្រីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** ហៀរទៅលើស្បែកល្អ ចូរលាងវាចេញជាមួយទឹកនិងសាប៊ូ ។ អ្នកអាចរោយម្សៅកូនង៉ែត ឬ ម្សៅ**បេកឃីង-សូដា** (baking soda) លើស្បែកដែលប្រឡាក់ជាតិ **ទ្រីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ :- ទ្រីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** នឹងធ្វើឱ្យស្បែកល្អឈឺផ្សារ ឬ ខូចស្បែក បើវាហៀរទៅលើស្បែកល្អ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា :-** ថ្នាំទឹកមានថាមពលចំណុះរវាង 10 % និង 35 % ។

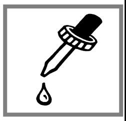

- **វិធីប្រើថ្នាំសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ/រោគ :-**

⇒ លាបឱ្យចំលើឫសតែប៉ុណ្ណោះ, 1 អាទិត្យលាបម្តង, ប្រើពី 1 ទៅ 3 អាទិត្យតាមត្រូវការ ។

- **ថ្នាំឯទៀតដែលអាចប្រើការបានសំរាប់ជំងឺ/រោគ :-** ថ្នាំ **ប៉ូដូហ្វីលីន (**podophyllin) អាចប្រើជំនួសបាន បើគ្មានថ្នាំ **ទ្រីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** ឬ **ប៊ីក្លរ៉ូសេទិច អាស៊ីត** ។

បំរាម :- ចូរប្រើវាឱ្យប្រយ័ត្នប្រយែងបំផុត ។ វាអាចធ្វើស្នោកស្បែកដែលនាំឱ្យសំលាកស្បែក ។

ថ្នាំលេបសំរាប់ពន្យារកំណើត (ថ្នាំគ្រាប់លេបការពារមិនឱ្យមានកូន)

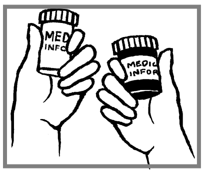

ការទាក់ទងរវាងឥទ្ធិពលថ្នាំលេបសំរាប់ពន្យារកំណើតជាមួយថ្នាំពេទ្យផ្សេងៗ :- ថ្នាំពេទ្យខ្លះបានផ្សំចូលគ្នាស្រាប់ ដើម្បីផលិតជាថ្នាំមួយគ្រាប់ៗ ដែលវាក្លាយទៅជាថ្នាំលេបសំរាប់ការពារកុំឱ្យមានកូន (ថ្នាំផ្ទុកជាតិអ័រម៉ូនពីរយ៉ាងគឺ **អេស្ត្រូជែន** និង **ប្រូជេស្ទីន**) គឺធ្វើការមិនល្អ ឬ គ្មានប្រសិទ្ធភាពទាល់តែសោះ ។ ចូរកុំប្រើថ្នាំលេបសំរាប់ពន្យារកំណើតដែលបានផលិតផ្សំចូលគ្នា បើអ្នកប្រើថ្នាំណាមួយក្នុងចំណោមថ្នាំ 4 យ៉ាងខាងក្រោមនេះទៀងទាត់ :-

- ថ្នាំ **ការបាម៉ាហ្សេពីន (តេហ្គ្រេតុល)**
  Carbamazepine (Tegretol)
- ថ្នាំ **ហ្វេណូបារប៊ីតាល់ (ហ្វេណូបារប៊ីតុន, លូមីណាល់)**
  Phenobarbital (phenobarbitone, Luminal)
- ថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន (ឌីហ្វេនីលហ៊ីដង់តូអ៊ីន, ឌីឡានទីន)**
  Phenytoin (diphenylhydantoin, Dilantin)
- ថ្នាំ **វ៉ាល់ប្រូអ៊ិក អាស៊ីត (ដេប៉ាគីណេ)**
  Valproic acid *(Depakene)*

ចូរអានទំព័រ 196 ចំពោះព័ត៌មានអំពីថ្នាំលេបសំរាប់ពន្យារកំណើត (និងវិធីសាស្ត្រអ័រម៉ូនផ្សេងៗដើម្បីកុំឱ្យមានកូននៃផែនការគ្រួសារ) ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ពិការភាពរបស់អ្នក ។ ថ្នាំគ្រាប់សំរាប់ពន្យារកំណើតបានផលិតទៅតាមថាមពលចំណុះខុសៗពីគ្នានៃអ័រម៉ូននីមួយៗ និងត្រូវបានលក់ដូរក្រោមម៉ាកថ្នាំ (ឈ្មោះថ្នាំ) ជាច្រើនផ្សេងៗពីគ្នា ។ យើងបានកត់ត្រាម៉ាកថ្នាំតែពីរ-បីយ៉ាងប៉ុណ្ណោះនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម ។

តាមធម្មតា ម៉ាកថ្នាំដែលផ្ទុកអ័រម៉ូនទាំងពីរប្រភេទចំនួនតិច គឺជាថ្នាំមានសុវត្ថិភាពបំផុត ហើយធ្វើការយ៉ាងល្អបំផុតសំរាប់ស្ត្រីស្ទើរតែគ្រប់គ្នា ។ ថ្នាំគ្រាប់ "កំរិតទាប ឬ ថាមពលទាប / low-dose" ទាំងនេះ អាចរកឃើញក្នុងក្រុមទី 1, ក្រុមទី 2, និងក្រុមទី 3 ។

ក្រុមទី 1 - ថ្នាំ ទ្រីហ្វាស៊ិក (Triphasic pills)

ថ្នាំទាំងនេះផ្ទុកអ័រម៉ូន**អេស្ត្រូជែន** (estrogen) និង **ប្រូជេស្ទីន** (progestin) ចំនួនតិចបានផ្សំចូលគ្នាស្រាប់ វាប្រែប្រួលពេញក្នុងរវាងមួយខែៗ ។ វាជាការសំខាន់ គឺត្រូវលេបថ្នាំទៅតាមលំដាប់លំដោយ ពីព្រោះចំណុះថ្នាំតែងតែប្រែប្រួលក្នុងគ្រាប់ថ្នាំនីមួយៗ ។

<u>យីហោថ្នាំ (ម៉ាកថ្នាំ) :</u> **ឡូហ្គីនុន** *(*Logynon) **ស៊ីណូហ្វេស** (Synophase) **ទ្រីស៊ីគ្លិន** (Tricyclen) **ទ្រីន័រឌីអុល** (Trinordiol) **ទ្រីណូវូម** *(Trinovum)* **ទ្រីគីឡារ** *(Triquilar)* **ទ្រីហ្វេស៊ីល** *(Triphasil)*

ក្រុមទី 2 - ថ្នាំគ្រាប់កំរិតទាប ឬ ថាមពលទាប (Low dose pills)

ថ្នាំទាំងនេះផ្ទុកអ័រម៉ូន**អេស្ត្រូជែន**ចំនួនតិច (35 មីក្រូក្រាមនៃ**អេស្ត្រូជែន "អេទីនីល អេស្ត្រាឌីអុល** / ethinyl estradiol" ឬ 50 មីក្រូក្រាមនៃ**អេស្ត្រូជែន "មេស្ត្រាណុល** / mestranol") និង **ប្រូជេស្ទីន** នៅក្នុងករណីផ្សំចូលគ្នាមួយដែលរក្សាថាមពលរបស់វាស្មើគ្នាពេញរវាងមួយខែៗ ។

<u>យីហោថ្នាំ (ម៉ាកថ្នាំ) :</u>

ប្រេវីកុន /*Brevicon* 1 + 35 **ន័រីនីល** /*Norinyl* 1 + 35, 1 + 50 **អូវីសមិន** /*Ovysmen* 1/35 **ន័រីមីន** /*Norimin* **ន័រីដេយ៍** /*Noriday* 1 + 50 **អ័រតូ-ណូវូម** /*Ortho-Novum* 1/35, 1/50 **នេអូកុន** /*Neocon* **ប៉េរ៉ល** /*Perle*

ក្រុមទី 3 - ថ្នាំគ្រាប់កំរិតទាប ឬ ថាមពលទាប (Low dose pills)

ថ្នាំទាំងនេះផ្ទុកអ័រម៉ូន**ប្រូជេស្ទីន** ចំនួនច្រើន និងផ្ទុកអ័រម៉ូន**អេស្ត្រូជែន** ចំនួនតិច (30 ឬ 35 មីក្រូក្រាមនៃ**អេស្ត្រូជែន "អេទីនីល អេស្ត្រាឌីអុល** / ethinyl estradiol") ។

<u>យីហោថ្នាំ (ម៉ាកថ្នាំ) :</u> **ឡូ-អូវ៉ាល់** / Lo-Ovral **មីក្រូវ៉ឡារ** / Microvlar **ឡូ-ហ្វេមីណាល់** / Lo-Femenal **មីក្រូហ្គីនុន** / Microgynon 30 **ន័រដេតតេ** / Nordette

ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដថាថ្នាំលេបសំរាប់ពន្យារកំណើតមានប្រសិទ្ធភាព និងកាត់បន្ថយបញ្ហាធ្លាក់ឈាមខុសពីធម្មតា (ចំនួនឈាមធ្លាក់តិចតួចខុសពីពេលដែលអ្នកធ្លាក់ឈាមរដូវប្រចាំខែ) ចូរលេបថ្នាំឱ្យទៀងទាត់ពេលវេលារៀងរាល់ថ្ងៃ ជាពិសេសថ្នាំផ្ទុកចំនួនអ័រម៉ូនតិច ។ បើអ្នកនៅតែមានធ្លាក់ឈាមខុសធម្មតាក្រោយពីបានលេបថ្នាំសំរាប់ពន្យារកំណើត 3 ឬ 4 ខែ ចូរសាកល្បងលេបម៉ាកថ្នាំដែលបានបង្ហាញនៅក្រុមទី 3 ។ បើឈាមនៅតែធ្លាក់ខុសធម្មតា 3 ខែក្រោយមកទៀត ចូរសាក្បលងប្រើម៉ាកថ្នាំនៅក្រុមទី 4 ដែលបានបង្ហាញដូចខាងក្រោមនេះ ។

ប៉ុន្តែបើស្ត្រីបានបាត់ឈាមរដូវរាប់ខែ ឬ ត្រូវបានរំខានដោយការធ្លាក់ឈាមរដូវតិចតួច គាត់អាចប្តូរម៉ាកថ្នាំផ្ទុកចំនួន**អេស្ត្រូជែន**ច្រើនដែលថ្នាំនេះបានបង្ហាញនៅក្រុមទី 4 ។

ចំពោះស្ត្រីដែលធ្លាក់ឈាមរដូវច្រើនខ្លាំង ឬ ដោះរបស់គាត់ឈឺចាប់ខ្លាំងមុនពេលឈាមរដូវធ្លាក់ ជាការល្អគាត់អាចប្រើម៉ាកថ្នាំផ្ទុកចំនួន**អេស្ត្រូជែន**តិច ប៉ុន្តែផ្ទុកចំនួន**ប្រូជេស្ទីន**ច្រើន ។ ថ្នាំទាំងនេះគឺស្ថិតនៅក្នុងក្រុមទី 3 ។

ស្ត្រីដែលបន្តធ្លាក់ឈាមខុសធម្មតា ឬ បានបាត់ឈាមរដូវនៅពេលលេបម៉ាកថ្នាំពីក្រុមទី 3 ឬ បានមានផ្ទៃពោះនៅអំឡុងពេលគាត់កំពុងប្រើពន្យារកំណើតប្រភេទផ្សេងទៀត គាត់អាចប្តូរមកប្រើថ្នាំពន្យារកំណើតផ្ទុកចំនួន**អេស្ត្រូជែន**ច្រើនជាងមុនបន្តិច ។ ថ្នាំផ្ទុក "កំរិតខ្ពស់ ឬ ថាមពលខ្លាំង / high dose" គឺអាចរកឃើញនៅក្នុងក្រុមទី 4 ។

ក្រុមទី 4 – ថ្នាំគ្រាប់កំរិតខ្ពស់ ឬ ថាមពលខ្លាំង (High dose pills)

ថ្នាំ**ផ្ទុកអេស្ត្រូជែន**ចំនួនច្រើន (50 មីក្រូក្រាមនៃ**អេស្ត្រូជែន "អេទីនីល អេស្ត្រាឌីអុល** / ethinyl estradiol") ហើយថ្នាំនេះស្ទើរតែទាំងអស់ក៏មានផ្ទុកចំនួន**ប្រូជេស្ទីន** ច្រើនផងដែរ ។

យីហោថ្នាំ (ម៉ាកថ្នាំ) :-

	យូហ្គីនុន / Eugynon	**នេអូហ្គីនុន** / Neogynon	**អូវរ៉ាល់** / Ovral
	ហ្វេមេណាល់ / Femenal	**ន័រឌីអុល** / Nordiol	**ព្រីមូវឡារ** / Primovlar

ស្ត្រីដែលបំបៅដោះកូន ឬ ស្ត្រីដែលមិនគួរប្រើថ្នាំពន្យារកំណើតធម្មតា ដោយសារមានជំងឺឈឺក្បាល ឬ មានសំពាធឈាមលើសតិចតួចប្រហែលជាត្រូវប្រើថ្នាំពន្យារកំណើតផ្ទុក**ប្រូជេស្ទីន**តែប៉ុណ្ណោះ ។ ថ្នាំទាំងនេះអាចរកឃើញនៅក្រុមទី 5 គឺហៅថាថ្នាំខ្នាតតូច "mini-pills" ។

ក្រុមទី 5 – ថ្នាំផ្ទុកប្រូជេស្ទីនមួយមុខគត់ (Progestin-only pills)

ថ្នាំទាំងនេះក៏បានស្គាល់ថាជាថ្នាំខ្នាតតូច ឬ "ថ្នាំមីនី / mini-pills" ដែលផ្ទុក**ប្រូជេស្ទីន** / progestin តែប៉ុណ្ណោះ ។

យីហោថ្នាំ (ម៉ាកថ្នាំ) :-

ហ្វេមូលិន / Femulen

មីក្រូន័រ / Micronor

មីក្រូណូវូម / Micronovum

ន័រ-ខ្យូឌី /Nor-Q D

មីក្រូលូត / Microlut	**នេអូជេស្តុន** / Neogeston
មីក្រូវ៉ាល់ / Microval	**អូវរ៉េតតេ** /Ovrette
នេអូជេស្ត / Neogest	

← **ម៉ាកថ្នាំទាំងនេះអាចត្រូវបានប្រើសំរាប់ផែនការគ្រួសារសង្គ្រោះបន្ទាន់ (កុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់) ផងដែរ ចូរអានទំព័របន្ទាប់នេះ ។**

ថ្នាំផ្ទុក**ប្រូជេស្ទីន**មួយមុខគត់ គួរត្រូវលេបឱ្យទៀងទាត់ម៉ោងរៀងរាល់ថ្ងៃ ទោះបីជាពេលកំពុងធ្លាក់ឈាមរដូវផងដែរ ។ ជាញឹកញាប់ឈាមរដូវតែងធ្លាក់មិនទៀងទាត់ ។

ផែនការគ្រួសារសង្គ្រោះបន្ទាន់ (ការការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់)

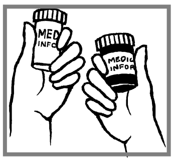

វារឿងសមស្របដែលអ្នកត្រូវលេបថ្នាំការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ ទោះបីអ្នកមិនធ្លាប់ប្រើវាតាមធម្មតាសំរាប់ផែនការគ្រួសារក៏ដោយ (អានទំព័រ 355) ។ ថ្នាំនេះមិនប្រតិកម្មប្រឆាំងនឹងថ្នាំសំរាប់ភាពពិការរបស់អ្នកឡើយ ពីព្រោះអ្នកប្រើវាក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លី ។

អ្នកអាចប្រើថ្នាំការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ ឬ ថ្នាំពន្យារកំណើតធម្មតាដើម្បីការពារកុំឱ្យមានផ្ទៃពោះក្នុងរវាង 5 ថ្ងៃក្រោយពីរួមរ័ក្សមិនបានការការពារ ។ ចំនួនគ្រាប់ថ្នាំដែលអ្នកត្រូវការ គឺត្រូវពឹងពាក់ទាំងស្រុងលើចំណុះនៃ**អេស្ត្រូជែន** ឬ **ប្រូជេស្ទីន** ដែលផ្ទុកក្នុងគ្រាប់ថ្នាំនីមួយៗ ។ តារាងនេះបានកត់ត្រាថ្នាំតែពីរ-បីម៉ាកប៉ុណ្ណោះនៃប្រភេទថ្នាំនីមួយៗដែលនិយមប្រើទូទៅ ។ ចូរពិនិត្យមើលចំណុះនៃ**អ័រម៉ូន**ផ្ទុកក្នុងគ្រាប់ថ្នាំ មុនពេលអ្នកប្រើវានៅក្នុងពេលការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ ដោយសារម៉ាកថ្នាំខ្លះត្រូវបានប្រើសំរាប់ថ្នាំច្រើនជាងមួយប្រភេទ ។

វិធីលេបថ្នាំដើម្បីការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់នៃផែនការគ្រួសារសង្គ្រោះបន្ទាន់

ថ្នាំគ្រាប់សំរាប់ផែនការគ្រួសារសង្គ្រោះបន្ទាន់ (ការពារកុំឱ្យមានកូនបានយ៉ាងទាន់ចិត្ត)	លេបលើកទី 1	លេបលើកទី 2 (12ម៉ោងក្រោយមក)
ថ្នាំគ្រាប់កំរិតខ្ពស់ ផ្ទុកជាតិ**អេទីនីល អេស្ត្រាឌីអុល** (**អូវរ៉ាល់, អូជេស្ត្រែល**) ចំណុះ 50 មីក្រូក្រាម [High-dose pills containing 50 mcg ethinyl estradiol (Ovral, Ogestrel)]	លេប 2 គ្រាប់	លេប 2 គ្រាប់ទៀត
ថ្នាំគ្រាប់កំរិតទាប ផ្ទុកជាតិ**អេទីនីល អេស្ត្រាឌីអុល** (**ឡូ-ហ្វេមេណាល់, ឡូ/អូវរ៉ាល់, មីក្រូហ្គីនុន, ន័រដេតតេ**) ចំណុះ 30 ឬ 35 មីក្រូក្រាម [Low-dose pills containing 30 or 35 mcg ethinyl estradiol (Lo-Femenal, Lo/Ovral, Microgynon, Nordette)]	លេប 4 គ្រាប់	លេប 4 គ្រាប់ទៀត
ថ្នាំគ្រាប់កំរិតទាបផ្ទុកជាតិ**អេទីនីល អេស្ត្រាឌីអុល** (**អាលេសសេ, លេសស៊ីណា, ឡូតេរ៉ា**) ចំណុះ 20 មីក្រូក្រាម [Low-dose pills containing 20 mcg ethinyl estradiol (Alesse, Lessina, Lutera)]	លេប 5 គ្រាប់	លេប 5 គ្រាប់ទៀត
ថ្នាំពិសេសការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ ផ្ទុកជាតិ**អេទីនីល អេស្ត្រាឌីអុល** និង **លេវ៉ូន័រជេស្ត្រែល** (**តេត្រាហ្គីនុន**) Special emergency pills containing ethinyl estradiol and levonorgestrel Tetragynon)]	លេប 2 គ្រាប់	លេប 2 គ្រាប់ទៀត
ថ្នាំផ្ទុក**ប្រូជេស្ទីន**មួយមុខគត់ (ថ្នាំខ្នាតតូច/ថ្នាំមីនី) ផ្ទុកជាតិ**ឡេវ៉ូន័រជេស្ត្រែល** (**អូវរ៉េតតេ, នេអូជេស្ត**) ចំណុះ 75 មីក្រូក្រាម [Progestin-only pills (mini-pills) containing 75 mcg levonorgestrel (Ovrette, Neogest)]	លេប **40**គ្រាប់ តែម្តងគត់, **ឬ** លេបលើកទីមួយ ចំនួន **20**គ្រាប់ និង 12 ម៉ោងក្រោយមក លេប **20**គ្រាប់ទៀត 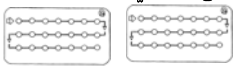	
ថ្នាំផ្ទុក**ប្រូជេស្ទីន**មួយមុខគត់ (ថ្នាំខ្នាតតូច/ថ្នាំមីនី) ផ្ទុកជាតិ **ឡេវ៉ូន័រជេស្ត្រែល** (**មីក្រូលូត, មីក្រូវ៉ាល់, ន័រជេស្តុន**) ចំណុះ 30 មីក្រូក្រាម [Progestin-only pills (mini-pills) containing 30 mcg levonorgestrel (Microlut, Microval, Norgeston)]	លេប **50**គ្រាប់តែម្តងគត់, **ឬ** លេបលើកទីមួយ ចំនួន **25**គ្រាប់ និង 12 ម៉ោងក្រោយមក លេប **25** គ្រាប់ទៀត 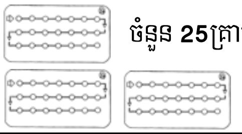	
ថ្នាំពិសេសការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ ផ្ទុកជាតិ**ឡេវ៉ូន័រជេស្ត្រែល** (**ប៉ុស្ទីន័រ 1**) ចំណុះ 1500 មីក្រូក្រាម [Special emergency pills containing 1500 mcg levonorgestrel (Postinor 1)]	លេប**មួយ**គ្រាប់, តែម្តងគត់	
ថ្នាំពិសេសការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ ផ្ទុកជាតិ **ឡេវ៉ូន័រជេស្ត្រែល** (**ប៉ុស្ទីន័រ, ប៉ុស្ទីន័រ-2, ភ្លាន-បេ, ថ្នាំគ្រាប់ 72, ប៉ុស្ត-ដេយ៍**) ចំណុះ 750 មីក្រូក្រាម [Special emergency pills containing 750 mcg levonorgestrel (Postinor, Postinor-2, Plan B, Pill 72, Post-Day)]	លេប**ពីរ**គ្រាប់, តែម្តងគត់	

នៅក្នុងថ្នាំមួយបន្ទះមានផ្ទុកថ្នាំចំនួន 28 គ្រាប់ ចូរប្រើថ្នាំគ្រាប់ណាមួយក៏បាននៅក្នុងចំណោមថ្នាំ 21 គ្រាប់ដំបូងសំរាប់ការការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់ ។ **ហាមប្រើ**ថ្នាំចំនួន **7 គ្រាប់ចុងក្រោយ** ពីព្រោះគ្រាប់ថ្នាំទាំងនេះគ្មានផ្ទុកអ័រម៉ូនសោះឡើយ ។ ថ្នាំផ្ទុកអ័រម៉ូន**ប្រូជេស្ទីន**តែមួយមុខគត់ និងថ្នាំពិសេសការពារកុំឱ្យមានកូនជាបន្ទាន់មានឥទ្ធិពលធ្វើទុក្ខតិចតួច (ឈឺក្បាលនិងចង្អោរ) ជាងថ្នាំផ្សំអ័រម៉ូនច្រើនប្រភេទចូលគ្នាសំរាប់ផែនការគ្រួសារសង្គ្រោះបន្ទាន់ ។

ថ្នាំសំរាប់ជំងឺអេដស៍_វិធីព្យាបាលតាមរយៈថ្នាំអង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់ (អាត)

[Medicines for Aids-antiretroviral therapy (ART)]

ថ្នាំសំរាប់ជួយទ្រទ្រង់សុខភាពអ្នកកើតអេដស៍ គឺហៅថា ថ្នាំ**អង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់ (អេ-អរ-វី)**[antiretroviral medicines (ARVs)] ។ ថ្នាំទាំងនេះអាចជួយអ្នកកើតអេដស៍ឱ្យរស់នៅបានយូរ និងទ្រទ្រង់សុខភាពបានមាំមួនជាងពីមុន ។ របៀបប្រើវាគឺត្រូវលេបលាយចំរុះគ្នាជាមួយថ្នាំ 3 មុខយ៉ាងតិច វាត្រូវបានហៅថា **វិធីព្យាបាលតាមរយៈថ្នាំអង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់** ឬ **អាត** [AntiRetroviral Therapy, or ART] ។ នៅក្នុងផ្នែកនេះ អ្នកនឹងរកឃើញព័ត៌មានអំពីថ្នាំនិយមប្រើមួយចំនួន ដែលត្រូវប្រើផ្សំចូលគ្នាស្រាប់សំរាប់ថ្នាំ**អាត (គឺជាតិថ្នាំពីរ ឬ បីមុខបានផលិតផ្សំចូលគ្នាស្រាប់ជាគ្រាប់ថ្នាំតែមួយ)** ។ ចូរអាននៅតារាងសំរាប់ថ្នាំនីមួយៗ (ពីទំព័រ 361 ដល់ 362) ដើម្បីស្វែងយល់ឱ្យជ្រៅជ្រះរវាងឥទ្ធិពលថ្នាំសំរាប់អេដស៍ និងឥទ្ធិពលថ្នាំធម្មតាសំរាប់ពិការភាពរបស់អ្នក ក្រែងលោថ្នាំទាំងនេះទាក់ទិនប្រឆាំងគ្នា ។

ការគាំពារវីរុសហ៊ីវនិងកម្មវិធីអាត

វីរុសហ៊ីវ/អេដស៍ ជាជំងឺមួយស្មុគស្មាញដែលប៉ះពាល់គ្រប់កន្លែងនៃរាងកាយរបស់អ្នក ។ កាលណាអ្នកបានធ្វើតេស្តដឹងភ្លាមថាក្នុងខ្លួនរបស់អ្នកមានផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ ចូរស្វែងរកកម្មវិធីគាំពារវីរុសហ៊ីវ កន្លែងដែលបុគ្គលិកសុខាភិបាលមានជំនាញអាចជួបអ្នកទៀងទាត់ និងជួយណែនាំអ្នកឱ្យចេះថែរក្សាសុខភាពបានមាំមួន ។ កម្មវិធីគាំពារវីរុសហ៊ីវអាចផ្តល់ថ្នាំពេទ្យដើម្បីជួយទប់ស្កាត់ និងព្យាបាលជំងឺទាំងឡាយដែលបង្កពីវីរុសហ៊ីវ, ការពិគ្រោះបញ្ហានិងការគាំទ្រផ្សេងៗទៀត ។ ពួកគេអាចជួយអ្នកឱ្យចាប់ផ្តើមប្រើថ្នាំ**អាត** ដែលជួយព្យាបាលអាការៈជំងឺធ្វើទុក្ខ និងផ្លាស់ប្តូរថ្នាំ**អាត**របស់អ្នក បើអ្នកប្រើវាទៅគ្មានប្រសិទ្ធភាព ។ ការទទួលបានថ្នាំពីកម្មវិធី**អាត** គឺអាចទុកចិត្តបាននិងមានតំលៃថោកជាងទិញវាពីប្រភពឯកជន ។

តើពេលណាត្រូវការប្រើថ្នាំអាត?

មនុស្សដែលបានផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ ហើយប្រព័ន្ធការពារជំងឺក្នុងខ្លួននៅខ្លាំងក្លា គាត់មិនត្រូវការប្រើថ្នាំ**អាត**ឡើយ ។ បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលបានធ្វើតេស្ត ហើយទទួលលទ្ធផលវេជ្ជមានថាមានផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ និងបង្ហាញរោគសញ្ញានៃជំងឺអេដស៍ ឬ ក៏ប្រព័ន្ធការពារជំងឺក្នុងខ្លួនលែងធ្វើការល្អ បុគ្គលនោះត្រូវការប្រើថ្នាំ**អាត** ។ ការធ្វើតេស្តមួយដែលហៅថា ការរាប់**ស៊ីឌី4** (CD4 count) អាចបង្ហាញថាប្រព័ន្ធការពារជំងឺក្នុងខ្លួននៅធ្វើការបានល្អកំរិតណា ។ បើនៅតំបន់ដែលអ្នករស់នៅមានបំរើសេវាធ្វើតេស្តរាប់**ស៊ីឌី4**នេះ និងបើអ្នកបានធ្វើតេស្តនេះហើយ ហើយ**ស៊ីឌី4**របស់អ្នកបានរាប់ទៅបង្ហាញចំនួនក្រោម 200 អ្នកនិងបុគ្គលិកសុខាភិបាលអាចសំរេចចិត្តថា ពេលណាអ្នកគួរតែចាប់ផ្តើមប្រើថ្នាំ**អាត** ។

មុនពេលចាប់ផ្តើមប្រើថ្នាំអាត ជាការសំខាន់អ្នកត្រូវការពិភាក្សាជាមួយបុគ្គលិកសុខាភិបាលរបស់អ្នក

- ពីមុន តើអ្នកធ្លាប់បានផឹកថ្នាំ **អេ-អរ-វី** ណាមួយដែរឬទេ? វាអាចជះឥទ្ធិពលប៉ះពាល់នឹងថ្នាំដែលអ្នកត្រូវលេបនាពេលនេះ ។
- តើអ្នកមានជំងឺណាមួយ ឬ ស្ថានភាពផ្សេងៗដូចជា ជំងឺរបេង, ដំបៅធ្ងន់ធ្ងរ ឬ គ្រុនក្តៅដែរឬទេ? ជំងឺទាំងនេះអាចត្រូវការការព្យាបាលមុនគេបង្អស់ ។
- តើមានអ្វីខ្លះដែលជាផលប្រយោជន៍, ករណីដែលអាចជាគ្រោះថ្នាក់, និងឥទ្ធិពលធ្វើទុក្ខនៃថ្នាំ**អាត**? ចូរព្យាយាមជួបនិយាយជាមួយបុគ្គលណាដែលកំពុងប្រើថ្នាំ**អាត** ក៏ដូចជាការជួបពិភាក្សាជាមួយបុគ្គលិកសុខាភិបាលរបស់អ្នក ។
- តើអ្នកត្រៀមខ្លួនស្រេចបាច់ហើយឬនៅ ដើម្បីលេបថ្នាំរៀងរាល់ថ្ងៃ, ឱ្យចំម៉ោងកំណត់ទៀងទាត់? ករណីនេះជាការចាំបាច់ណាស់សំរាប់ឱ្យថ្នាំ**អាត**ធ្វើការយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ។
- តើអ្នកមានការគាំទ្រពីបុគ្គលណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្ត ឬ ពីក្រុមគាំទ្រនៃអ្នកផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ/អេដស៍ ដែលអ្នកអាចទៅពឹងពាក់បានសំរាប់សុំព័ត៌មាន និងការជួយដែរឬទេ?

អ្នកត្រូវស្វែងរកឱ្យស្គាល់ច្បាស់ពិតប្រាកដចំពោះកន្លែងដែលអ្នកត្រូវការការជួយ បើអ្នកមានបញ្ហាក្នុងការទទួលបានថ្នាំ**អាត**, មានបញ្ហាឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ ឬ ត្រូវការការព្យាបាលសំរាប់បញ្ហាសុខភាពឯទៀត ។

កុំចាប់ផ្តើមប្រើថ្នាំ**អាត**ដោយខ្លួនឯង ។ វាអាចខុសនឹងអាការៈជំងឺរបស់អ្នក ហើយឥទ្ធិពលថ្នាំអាចធ្វើទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង ។

កុំចែកថ្នាំ**អេ-អរ-វី** របស់អ្នកជាមួយនរណាម្នាក់ឱ្យសោះ រួមទាំងដៃគូ/ប្តី ឬ កូនក្មេង ។ ការប្រើថ្នាំតិចជាងកំណត់ដូសដែលវេជ្ជបញ្ជាផ្តល់ឱ្យអាចបណ្តាលឱ្យថ្នាំឈប់ធ្វើការ, ហើយវាបង្កទុក្ខទោសដល់អ្នក និងបុគ្គលដែលអ្នកចែកថ្នាំប្រើ ។

កុំទិញថ្នាំ**អេ-អរ-វី** ពីមនុស្សណាដែលមិនមែនជាផ្នែកនៃការអនុញ្ញាតពីកម្មវិធីគាំពារវីរុសហ៊ីវ ឬ កម្មវិធី**អាត** ។

ថ្នាំ អេ-អរ-វី ដែលផ្សំចូលគ្នាស្រាប់ (របបថ្នាំអាត)

ថ្នាំ**អេ-អរ-វី** គឺមានប្រសិទ្ធភាពកាលបើប្រើវាដោយការផ្សំចូលគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ (ប្រើវាតាមរបបកំណត់ឱ្យ) យ៉ាងតិចណាស់ក៏មានថ្នាំ 3 មុខរួមគ្នាដែរ ។ យើងនឹងបង្ហាញក្នុងតារាងអំពីថ្នាំដែលបានផ្សំចូលគ្នា 4 យ៉ាងដែលនិយមប្រើនៅទំព័រ 360 ហើយបន្ទាប់មកមានផ្តល់ព័ត៌មានអំពីថ្នាំនីមួយៗ ។ កាលណាអ្នកយល់ដឹងបានច្រើនអំពីវីរុសហ៊ីវ និងវិធីពន្យារ ឬ បញ្ឈប់វា, របបថ្នាំនឹងផ្លាស់ប្តូរទៅតាមនោះដែរ ។ ចូរសាកសួរបុគ្គលិកសុខាភិបាលថាតើមានថ្នាំអ្វីខ្លះ ហើយថាតើថ្នាំទាំងនោះប្រើទៅមានប្រសិទ្ធភាពល្អឬទេ នៅតំបន់ដែលអ្នករស់នៅ ។

នៅក្នុងប្រអប់ខាងក្រោមមានរបបថ្នាំដែលបានផ្សំចូលគ្នា 4 យ៉ាង ដែលស្រួលលេបបំផុត ។ ថ្នាំទាំងនេះអាចលេបជាមួយម្ហូបអាហារ ឬ លេបដោយគ្មានម្ហូបអាហារក៏បាន ។ ថ្នាំទាំងនេះងាយរកបាន និងមានតំលៃថោកសមរម្យ ។ របបថ្នាំផ្សំចូលគ្នា (ទាំងអស់មានថ្នាំ 3 យ៉ាង ឬ ជួនកាលមានថ្នាំ 2 យ៉ាងនៃថ្នាំទាំង 3 នោះ) គឺបានផលិតឡើងដោយផ្សំចូលគ្នាស្រាប់ជាថ្នាំតែមួយគ្រាប់ ត្រូវបានហៅថា "ថ្នាំផ្សំចូលគ្នាតាមរបបកំណត់ឱ្យ (fixed dose combination)" ។

របៀបលេបថ្នាំអាត

- ទោះបីជាអ្នកប្រើថ្នាំផ្សំចូលគ្នានេះបែបណាក៏ដោយ អ្នកត្រូវលេបថ្នាំទាំង 3 យ៉ាងនេះរៀងរាល់ថ្ងៃ, ឱ្យចំម៉ោងកំណត់រាល់ៗថ្ងៃ ។
- បើអ្នកត្រូវផឹកថ្នាំទាំងនេះ 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ អ្នកត្រូវផឹកវានៅរវាង 12 ម៉ោងដាច់ពីគ្នា ។ ឧទាហរណ៍ បើអ្នកផឹកលើកទីមួយនៅម៉ោង 6 ព្រឹក នោះអ្នកត្រូវផឹកលើកទីពីរនៅម៉ោង 6 ល្ងាច តាមកំណត់នេះជាចាំបាច់ ។ បើអ្នករំយោលពេលឱ្យលើសពី 12 ម៉ោងនៃរវាងពេលដែលត្រូវផឹកថ្នាំទាំងពីរដង នោះអ្នកមានជាតិថ្នាំយ៉ាងតិចនៅក្នុងខ្លួន ហើយអាចបណ្តាលឱ្យថ្នាំប្រតិកម្មប្រឆាំងគ្នា ។
- បើអ្នកភ្លេចមិនបានផឹកថ្នាំតាមម៉ោងកំណត់ ចូរផឹកវានៅក្នុងរង្វង់ពេល 5 ម៉ោង ។ បើវាលើសពី 5 ម៉ោង ចូររង់ចាំឱ្យដល់ម៉ោងពេលនៃការផឹកថ្នាំលើកក្រោយតែម្តង ។
- ចូរកុំឈប់ផឹកថ្នាំណាមួយដែលជាផ្នែកនៃរបបថ្នាំ**អាត** ដោយមិនបានជួបសុំយោបល់ពីបុគ្គលិកសុខាភិបាល ដើម្បីឱ្យដឹងថាតើថ្នាំទាំងនេះគួរតែត្រូវឈប់ផឹកវាដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ឬ ឈប់ព្រមគ្នាតែម្តង ។

ឥទ្ធិពលធ្វើទុក្ខនៃថ្នាំ**អាត**

ថ្នាំ**អាត**បានជួយមនុស្សជាច្រើននាក់ឱ្យមានសុខភាពល្អ ហើយរស់នៅបានយូរជាងមុន ។ ប៉ុន្តែដូចថ្នាំជាច្រើនទៀតដែរ ថ្នាំ **អេ-អរ-វី** អាចបង្កឥទ្ធិពលធ្វើទុក្ខនៅពេលកំពុងប្រើវា ។ មនុស្សជាច្រើនរកឃើញថា នៅខណៈដែលរាងកាយរបស់ខ្លួនបានស៊ាំនឹងជាតិថ្នាំ ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខនឹងថយចុះ ហើយវាអាចលែងធ្វើទុក្ខទាំងស្រុង ។ ឥទ្ធិពលដែលថ្នាំ**អាត**តែងធ្វើទុក្ខ គឺរាគអាចម៏, អស់កំលាំងខ្លាំង, ឈឺក្បាល, និងមានបញ្ហាក្រពះដូចជា ចង្អោរ, ក្អួត, ឈឺក្នុងពោះ ឬ មានអារម្មណ៏ថាមិនចង់ហូបចំណីអាហារ ។ ថ្វីបើអ្នកមានអារម្មណ៏មិនស្រួលខ្លួនយ៉ាងណាក៏ដោយ ចូរបន្តលេបថ្នាំតាមរបបកំណត់ ឱ្យទាល់តែបុគ្គលិកសុខាភិបាលប្រាប់អ្នកថា ត្រូវឈប់ ឬក៏ត្រូវដូរថ្នាំទាំងនោះ ។

ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខចំនួនគឺផ្តល់ជាដំណឹងថា អ្នកត្រូវការដូរថ្នាំនោះចេញ ។ ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខដែលធ្ងន់ធ្ងររួមមាន ឈឺឈឹប១ ឬ ដឹងថាក្តៅរាងក្រហាយ១នៅក្នុងបាតដៃនិងបាតជើង, គ្រុនក្តៅ, រោលកន្ទួលស្បែក, ភ្នែកលឿង, អស់កំលាំងខ្លាំងរួមជាមួយការដង្ហើមដកស្ទើរមិនដល់គ្នា, ជំងឺស្លេកស្លាំង និងមានបញ្ហាឈាមផ្សេង១ ព្រមទាំងបញ្ហាថ្លើម ។ បើអ្នកដឹងខ្លួនថាឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខធ្ងន់ធ្ងរ ចូរទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាលជាបន្ទាន់ ។

របបថ្នាំ អេ-អរ-វី (ARV regimens) **សំរាប់មនុស្សពេញវ័យនិងវ័យជំទង់ (មិនមែនសំរាប់ក្មេងតូច១)**

ឌី4ធី (**ស្តាវូឌីន**), 30 ឬ 40 មីលីក្រាម + **3ធីស៊ី** (**ឡាមីវូឌីន**), 150 មីលីក្រាម + **អ៊ិនវីភី** (**នេវីរ៉ាពីន**), 200 មីលីក្រាម
d4T *(stavudine)*, 30 or 40 mg + 3TC *(lamivudine)*, 150 mg + NVP *(nevirapine)*, 200 mg.
ថ្នាំទាំង 3 យ៉ាងនេះបានផលិតឡើងដោយផ្សំចូលគ្នាជាស្រេចទៅជាថ្នាំតែមួយគ្រាប់ ហៅថា **ទ្រីអូមូន** (Triomune) ។

— **ឬ** —

ឌី4ធី (**ស្តាវូឌីន**), 30 ឬ 40 មីលីក្រាម + **3ធីស៊ី** (**ឡាមីវូឌីន**), 150 មីលីក្រាម + **អ៊ីវីអេហ្វ** (**អេហ្វាវីរេន្ស**), 600 មីលីក្រាម, **លេបម្តងគត់ក្នុង 1 ថ្ងៃ**
D4T (stavudine), 30 or 40 mg + 3TC (lamivudine), 150 mg + EVF (efavirenz), 600 mg, one time a day.

— **ឬ** —

អេហ្ស៊ីធី (**ហ្ស៊ីឌីវី, ហ្ស៊ីដូវូឌីន**), 300 មីលីក្រាម + **3ធីស៊ី** (**ឡាមីវូឌីន**), 150 មីលីក្រាម + **អ៊ិនវីភី** (**នេវីរ៉ាពីន**), 200មីលីក្រាម
AZT *(ZDV, zidovudine)*, 300 mg + 3TC *(lamivudine)*, 150 mg + NVP *(nevirapine)*, 200 mg.
អេហ្ស៊ីធី និង **3ធីស៊ី** បានផលិតឡើងដោយផ្សំចូលគ្នាជាស្រេចទៅជាថ្នាំតែមួយគ្រាប់ ហៅថា **កុមប៊ីវីរ** (Combivir) ។

— **ឬ** —

អេហ្ស៊ីធី (**ហ្ស៊ីឌីវី, ហ្ស៊ីដូវូឌីន**), 300មីលីក្រាម + **3ធីស៊ី** (**ឡាមីវូឌីន**), 150មីលីក្រាម + **អ៊ីវីអេហ្វ** (**អេហ្វាវីរេន្ស**), 600មីលីក្រាម, **លេបម្តងគត់ក្នុង 1 ថ្ងៃ**
AZT *(ZDV, zidovudine)*, 300 mg + 3TC *(lamivudine)*, 150 mg + EVF *(efavirenz)*, 600 mg, one time a day.
អេហ្ស៊ីធី និង **3ធីស៊ី** បានផលិតឡើងដោយផ្សំចូលគ្នាស្រេចទៅជាថ្នាំតែមួយគ្រាប់ ហៅថា **កុមប៊ីវីរ** (Combivir) ។

សំខាន់

ថ្នាំ**អាត**មួយចំនួនហាក់ដូចជាបង្កឥទ្ធិពលធ្វើទុក្ខធ្ងន់ធ្ងរជាងថ្នាំមួយចំនួនទៀត ។ ថ្នាំមួយក្នុងចំណោមថ្នាំទាំងនេះគឺ **ស្តាវូឌីន**/stavudine (**ឌី4ធី**/d4T) ។ **អង្គការសុខភាពពិភពលោកបានផ្តល់អនុសាសន៏ថា ថ្នាំដែលមានមូលដ្ឋានចេញពី- ឌី4ធី គួរត្រូវកាត់បន្ថយបន្តិចម្តង១ឈប់ផ្តល់វាឱ្យអ្នកជំងឺប្រើប្រាស់តទៀត តាមរយៈការបំបាត់ថ្នាំនេះចោលទាំងស្រុង ។** នៅតាមបណ្តាប្រទេសជាច្រើន បុគ្គលដែលកើតអេដស៏លែងប្រើប្រាស់ថ្នាំ **ស្តាវូឌីន** ទៀតហើយ ។ នៅតាមប្រទេសមួយចំនួន ករណីនេះមិនអាចបញ្ឈប់បានទាំងស្រុងឡើយ ពីព្រោះមិនមានថ្នាំផ្សេងទៀតផ្តល់ឱ្យអ្នកជំងឺ ឬ ដោយសារថ្នាំផ្សេងទៀតវាថ្លៃពេក ។ បើអ្នកកើតអេដស៏ ហើយអ្នកចង់ប្រើប្រាស់ថ្នាំ**អាត** ចូរជួបពិភាក្សាជាមួយបុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលមានជំនាញខាងវីរុសហ៊ីវ/អេដស៏ នៅក្នុងសហគមន៏របស់អ្នកក្រែងលោគេមានថ្នាំផ្សេងទៀតដើម្បីផ្តល់ឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ ។

ថ្នាំសំរាប់ជួយទ្រទ្រង់សុខភាពអ្នកផ្ទុកវីរុសហ៊ីវ/អេដស៍

ថ្នាំ **អេហ្វាវីរេន្ស** (**អ៊ីអេហ្វវី, អ៊ីអេហ្វហ្ស៊ី, ស៊ូស្ទីវ៉ា**) = Efavirenz (***EFV, EFZ, Sustiva)***

បំរាម!

- ថ្នាំ **អេហ្វាវីរេន្ស** ជាថ្នាំ**អង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់** /antiretroviral (**អេ-អរ-វី**/ARV) បានផ្សំចូលគ្នាស្រេចជាមួយថ្នាំ **អេ-អរ-វី** ផ្សេងទៀត ដើម្បីប្រើប្រាស់គាំពារសុខភាពអ្នកជំងឺអេដស៍ ។
- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ</u>** :- ថ្នាំ **អេ-អរ-វី** អាចធ្វើឱ្យអ្នកជំងឺវិលមុខ, ច្របូកច្របល់, អារម្មណ៍ប្រែប្រួល, និងយល់សប្តិចម្លែកៗ, ប៉ុន្តែឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខទាំងនេះនឹងបាត់ទៅវិញ ធម្មតាបន្ទាប់ពីបានប្រើវាចំនួនពីរ-បីអាទិត្យកន្លងទៅ ។ បើឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខនេះមិនបាត់ទៅវិញ ចូរទៅជួបពិភាក្សាបញ្ហានេះជាមួយបុគ្គលិកសុខាភិបាល ។ បើភ្នែកឡើងលឿង ឬ ច្របូកច្របល់មិនស្រួលខ្លួនខ្លាំង ចូរទៅរកផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រជួយសង្គ្រោះជាបន្ទាន់ ។
- **<u>ថ្នាំនេះតែងផលិតជា</u>** :- ថ្នាំគ្រាប់រាងមូលទ្រវែងទន់ៗ ចំណុះពី 50, 100, 200 មីលីក្រាម ឬ ជាថ្នាំគ្រាប់រឹងចំណុះ 600 មីលីក្រាម ឬ ជាថ្នាំទឹកសំរាប់ផឹក, ចំណុះ 150 មីលីក្រាម/5មីលីលីត្រក្នុងកូនដបនីមួយៗ ។

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំនេះ</u>** :- លេប/ផឹក ចំណុះ 600 មីលីក្រាម, តែមួយដងគត់ ក្នុងមួយថ្ងៃ ។

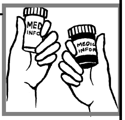

- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំនេះទាក់ទិនជាមួយថ្នាំពេទ្យផ្សេងទៀត</u>** :-
  ⇒ បើប្រើជាមួយថ្នាំ**រីហ្វាមពីស៊ីន** / rifampicin នោះវាធ្វើឱ្យប្រសិទ្ធភាពថ្នាំ**អេហ្វាវីរេន្ស /** efavirenz ថយចុះ ។ អ្នកប្រហែលជាត្រូវផឹកថ្នាំ**អ៊ីអេហ្វវី** / EFV ដែលកំណត់ដូសច្រើនជាងមុនគឺលេបចំណុះ (800 មីលីក្រាម ជំនួសឱ្យ 600 មីលីក្រាម) ។

បំរាម :- ស្ត្រីទើបតែមានផ្ទៃពោះ 3 ខែដំបូង ហាមលេបថ្នាំ **អ៊ីអេហ្វវី** ។ វាអាចបណ្តាលឱ្យទារកខូចទ្រង់ទ្រាយពីកំណើត ។ ស្ត្រីដែលកំពុងប្រើប្រាស់ថ្នាំ **អ៊ីអេហ្វវី** ដែលនឹងអាចមានផ្ទៃពោះ ត្រូវតែប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផែនការគ្រួសារ (វិធីការពារកុំឱ្យមានកូន) ។

ថ្នាំ **ឡាមីវូឌីន (3ធីស៊ី, អេពីវីរ)** = Lamivudine (3TC, Epivir)

- ថ្នាំ **ឡាមីវូឌីន** ជាថ្នាំ**អង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់ (អេ-អរ-វី)** បានផ្សំចូលគ្នាស្រេចនឹងថ្នាំ**អេ-អរ-វី** ផ្សេងទៀត ដើម្បីប្រើគាំពារសុខភាពអ្នកជំងឺអេដស៍ ។ ថ្នាំនេះមានឥទ្ធិពលធ្វើទុក្ខតិចតួចតែប៉ុណ្ណោះ ។
- **<u>ថ្នាំនេះតែងផលិតជា</u>** :- ថ្នាំគ្រាប់រឹង ចំណុះ 150 មីលីក្រាម ។ ឬ ជាថ្នាំទឹកសំរាប់ផឹកចំណុះ 50មីលីក្រាម/5មីលីលីត្រក្នុងកូនដបនីមួយៗ ។

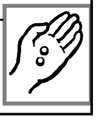

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំនេះ</u>** :- លេប/ផឹកម្តង ចំណុះ 150 មីលីក្រាម, លេប 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។

ថ្នាំ **នេវីរ៉ាពីន (អ៊ិនវីភី, វីរ៉ាមូន)**= Nevirapine (NVP, Viramune)

- ថ្នាំ **នេវីរ៉ាពិន** ជាថ្នាំ**អង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់ (អេ-អរ-វី)** បានផ្សំចូលគ្នាស្រេចនឹងថ្នាំ**អេ-អរ-វី** ផ្សេងទៀតដើម្បីប្រើគាំពារសុខភាពជំងឺអេដស៍ ។ ថ្នាំ **អ៊ិនវីភី** ក៏ត្រូវបានប្រើទប់ស្កាត់ការចំលងវីរុសហ៊ីវពី-ម្តាយ-ទៅ-កូនក្នុងផ្ទៃនៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ និងអំឡុងពេលកើតកូនផងដែរ ។
- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ</u>** :- ចូរទៅរកពេទ្យព្យាបាលជាបន្ទាន់ សំរាប់ភ្នែកលឿង, រោលកន្ទួលស្បែក, និងអស់កំលាំងខ្លាំងរួមទាំងដកដង្ហើមស្មើរមិនដល់គ្នា, និងហូបចំណីអាហារមិនបាន ។
- **<u>ថ្នាំនេះតែងផលិតជា</u>** :- ថ្នាំគ្រាប់រឹងចំណុះ 200 មីលីក្រាម ។ ឬ ជាថ្នាំទឹកសំរាប់ផឹកចំណុះ 50មីលីក្រាម/5មីលីលីត្រ ក្នុងកូនដបនីមួយៗ ។

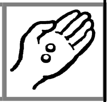

- **<u>វិធីប្រើថ្នាំនេះ</u>** :- ដើម្បីកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ ពេលចាប់ផ្តើមប្រើថ្នាំ**អ៊ិនវីភី** ដែលជាចំណែកនៃរបបថ្នាំ**អាត**, ចូរផឹកម្តងៗពាក់កណ្តាលកំណត់ដូស ផឹកថ្នាំ**អ៊ិនវីភី** ចំណុះ 200មីលីក្រាម ក្នុងមួយថ្ងៃសំរាប់រយៈពេល 2 អាទិត្យ ។ ពីរអាទិត្យក្រោយមក, ចាប់ផឹកថ្នាំ**អ៊ិនវីភី** ម្តងចំណុះ 200 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។

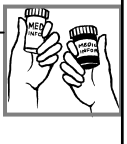

- **<u>ឥទ្ធិពលថ្នាំនេះទាក់ទិនជាមួយថ្នាំពេទ្យផ្សេងទៀត</u>** :- បើប្រើជាមួយថ្នាំ**រីហ្វាមពីស៊ីន** / rifampicin នោះវាធ្វើឱ្យប្រសិទ្ធភាពថ្នាំ**នេវីរ៉ាពីន**/nevirapine ថយចុះ ។

ថ្នាំ **ស្តាវូឌីន (ឌី4ធី, ហ្សេរ៉ីត)** = Stavudine (d4T, Zerit)

បំរាម!

- ថ្នាំ **ស្តាវូឌីន** ជាថ្នាំ**អង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់** / antiretroviral **(អេ-អរ-វ៉ី** / ARV) បានផ្សំចូលគ្នាស្រេច ជាមួយថ្នាំ **អេ-អរ-វ៉ី** ផ្សេងទៀត ដើម្បីប្រើប្រាស់ គាំពារសុខភាពអ្នកជំងឺអេដស៍ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ** :- ឈឹឈឺប។ ឬ ក្តៅរាងក្រហាយ។ក្នុងបាតដៃនិងបាតជើង ។ ចូរទៅរកការព្យាបាលជាបន្ទាន់ បើឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខខ្លាំងចំពោះអ្នកដូចជា ចង្អោរ, ក្អួត, ឈឺចាប់ខ្លាំងក្នុងពោះ, អស់កំលាំងខ្លាំងរួមជាមួយដង្ហើមដកស្ទើរមិនដល់គ្នា, ប្រែប្រួលទៅជាធាត់ ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា** :- ថ្នាំគ្រាប់រាងទ្រវែងទន់។ ចំណុះពី 15, 20, 30, 40 មីលីក្រាម ។ ឬ ជាថ្នាំម្សៅសំរាប់លាយទឹកផឹក ចំណុះ 50 មីលីក្រាម / 5មីលីលីត្រ ។

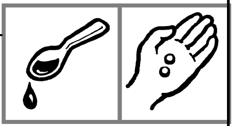

- **វិធីប្រើថ្នាំនេះ** :- បើទំងន់ខ្លួនរបស់អ្នកលើសពី 60 គីឡូក្រាម, ចូរផឹកថ្នាំម្តង 40 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។ បើទំងន់ខ្លួនរបស់អ្នកក្រោម 60 គីឡូក្រាម, ចូរផឹកថ្នាំម្តង 30 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។

បំរាម :- ចំពោះបុគ្គលដែលមានទំងន់ខ្លួនតិចជាង 60 គីឡូក្រាម, ត្រូវផឹកថ្នាំដែលមានកំណត់ដូសចំណុះទាប ។

ចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងស្ត្រីដែលធាត់ខ្លាំង ហាមផឹកថ្នាំ **ស្តាវូឌីន** បើសិនជាមានថ្នាំផ្សេងទៀតអាចប្រើជំនួសបាន ។ ដោយសារតែថ្នាំ**ស្តាវូឌីន** អាចបង្កឥទ្ធិពលធ្វើទុក្ខខ្លាំងក្លា អង្គការសុខភាពពិភពលោក បានផ្តល់អនុសាសន៍ថា **គួរត្រូវកាត់បន្ថយបន្តិចម្តង។ឈប់ផ្តល់វាឱ្យអ្នកជំងឺប្រើប្រាស់តទៀត តាមរយៈការបំបាត់ថ្នាំនេះចោលទាំងស្រុង ។**

ថ្នាំ**ហ្ស៊ីដូវូឌីន (អេហ្ស៊ីធី, ហ្ស៊ីឌីវី, អាហ្ស៊ីដូទីមីឌីន, រ៉េត្រូវីរ)**
Zidovudine (AZT, ZDV, Azidothymidine, Retrovir)

- ថ្នាំ **ហ្ស៊ីដូវូឌីន** ជាថ្នាំ**អង់ទីរ៉េត្រូវីរ៉ាល់** / antiretroviral **(អេ-អរ-វ៉ី** / ARV) បានផ្សំចូលគ្នាស្រេចជាមួយថ្នាំ **អេ-អរ-វ៉ី** ផ្សេងទៀត ដើម្បីប្រើប្រាស់គាំពារសុខភាពអ្នកជំងឺអេដស៍ ។ វាក៏ត្រូវបានប្រើទប់ស្កាត់ការចំលងវីរុសហ៊ីវពី-ម្តាយ-ទៅ-កូនក្នុងផ្ទៃនៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ និង អំឡុងពេលកើតកូនផងដែរ ។
- **ឥទ្ធិពលថ្នាំធ្វើទុក្ខ** :- អស់កំលាំងខ្លាំងរួមនឹងការដង្ហើមដកស្ទើរមិនដល់គ្នា ។ ចូរទៅរកការព្យាបាលជាបន្ទាន់សំរាប់ស្បែកស្លេកស្លាំង ឬ រោគសញ្ញាផ្សេងទៀតនៃជំងឺស្លេកស្លាំង ។
- **ថ្នាំនេះតែងផលិតជា** :- ថ្នាំគ្រាប់រាងមូលទ្រវែងទន់។ ចំណុះ 100 ឬ 250 មីលីក្រាម ។ ឬ ជាថ្នាំគ្រាប់រឹងចំណុះ 300មីលីក្រាម ។ ឬ ជាថ្នាំទឹកសំរាប់ផឹក ឬ ជាថ្នាំទឹកស៊ីរ៉ូ ចំណុះ 50 មីលីក្រាម / 5 មីលីលីត្រក្នុងកូនដបនីមួយ។ ។ ឬ ជាថ្នាំសំរាប់ចាក់លាយបញ្ចូលសេរ៉ូម ចំណុះ 10 មីលីក្រាមក្នុងកូនដបចំណុះ 20 មីលីលីត្រ ។

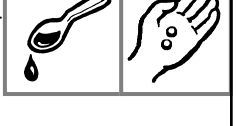

- **វិធីប្រើថ្នាំនេះ** :- លេបម្តង 300 មីលីក្រាម, 2 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។

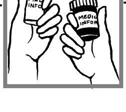

- **ឥទ្ធិពលថ្នាំនេះទាក់ទិនជាមួយថ្នាំពេទ្យផ្សេងទៀត :-**

⇒ ជាមួយថ្នាំ **ដាបសុន** / dapsone - អាចបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺស្លេកស្លាំង ។

⇒ ជាមួយថ្នាំ **វ៉ាល់ប្រូអ៊ីក អាស៊ីត** / valproic acid **-** ធ្វើឱ្យឥទ្ធិពលថ្នាំ **ហ្ស៊ីដូវូឌីន** កើនឡើង និងបណ្តាលឱ្យចង្អោរ, ក្អួត និងល្វិតល្វៃក្នុងខ្លួន ។

⇒ ជាមួយថ្នាំ **រីហ្វាមពីស៊ីន** / rifampicin - អាចបណ្តាលឱ្យប្រសិទ្ធភាពថ្នាំ **ហ្ស៊ីដូវូឌីន** ចុះខ្សោយ ។